ԹԻՒ 7641-14 14 ՅՈՒՆԻՍ 1911 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

27 Juin 1911 N. 7641-14

نومرو ١٤ — ٧٦٤١ ١٤ حزیران ١٣٢٧ صالی

ԼՈՒՍԻՆ

LOUSSINE

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
S. K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

مطبعهٔ آره‌ولك
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر

Բաժանորդագր. Տարեկան Վեցամսեայ
Գաւառներու » 100 » 54 ղրուշ
Արտասահման » 35 » 20 Ֆրք.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ս. Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ-ՂԱԼԱԹԻԱ
ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

نسخه‌سی ١٠ پاره

لوسين

یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری س. ق. بویاجیان

بازار ایرتسندن ماعدا هرکون نشراولنور . مدیر مسئول : پایلاق

ԿԵՑՑԵ՛Ն

Այս կիրակի հայ կաթոլիկ հասարակութիւնը գեղեցիկ էջ մը գրեց իր համեստ տարեգրութեանց մէջ։

Թէրզեան Կ.-Պատրիարքի ապուշ յաւակնութեանց և սխալ provocationներուն արժանի պատասխանը տուաւ այնպիսի կերպով մը որ արժանի է ամէն հիացումի։

Ինչպէս յայտնի է, առջի օր հայ կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ պիտի կարդացուէր այն միջնադարեան խաւարամտութեամբ տոգորուած կոնդակը զոր Թէրզեան գրած էր Հռոմ, արտաքոյ դրան Ս. Պօղոսի և որ անպատկառ հայհոյանք մըն է մարդկային բանականութեան և գիտութեան դէմ։

Բայց այն րոպէին ուր սեւազգեստ ձեռք մը, Կղերին ճնշող ու անբանացուցիչ ձեռքը Եկեղեցիին բեմէն կը բարձրացնէր այդ կոնդակը, կարդալու համար ի լուր հաւատացեալներուն, ուրիշ ձեռք մը, գիտակից Ժողովրդին ձեռքը, վեր անկուեցաւ յանկարծ ու Կղերին ձեռքէն խլելով այդ ամօթալի բանդագուշանքը, զայն պատառ բզիկ ըրաւ ու նետեց խաւարակուռ Մոլեռանդութեան երեսին։

Այդ կոնդակը կարելի չեղաւ կարդալ Կ. Պոլսոյ հայ կաթոլիկ գրեթէ ո՛չ մէկ եկեղեցիին մէջ, ամէն տեղ, Բերայէն Օրթաքէօյ և Կալաթա։ Ժողովուրդը նոյն ոգիով վառուած, միահամուռ իր թուքը նետեց Թէրզեանի ճակտին, զայն բանադրեց ու նզովեց յանուն խղճի ազատութեան, յանուն մարդկութեան և բանականութեան։

Կիրակի օր հայ կաթոլիկ հասարակութիւնը հռչակեց իր կենսականութիւնը, հաստատեց թէ խորհող ու ապրող մարմին մըն էր ինք և թէ Լէոնփիէճեաններու, Տերենցներու, Պէշիկթաշլեաններուն և այլոց անմահ ոգին չէր մեռած իր մէջը։

Թէրզեաններու երեսին տրուած այս չառաչուն ապտակը անշուշտ պիտի արձագանգէ նաև գաւառներու անկիւնը ու անոր սպառնական ձայնը պիտի համնի մինչև, ո՛չ թէ «արտաքոյ դրան Ս. Պօղոսի» այլ ի ներքոյ Վատիկանի, ու պիտի ցոյց տայ Հռոմի թէ զինքը չարաչար կը խաբեն այն թշուառականները որոնք, անձնական շահու կամ փառքի համար, կը ճգնին ապացուցանել թէ հայ կաթոլիկ հասարակութիւնը, ջիղէ ու կորովէ զուրկ, թոյլ ու կակուղ խմոր մըն է իր կղերին ձեռքին մէջ, ինչպէս կաւը կաղապարողին ձեռքին տակ։

Հիմա, անշուշտ, Հռոմի աչքերը պիտի բացուին, պիտի ըմբռնէ թէ ինչ աղետալի ընթացքի մը հետեւած է ականջ դնելով Փօյաճեաններու և Թէրզեաններու թելադրութեանց և ըստ այնմ պիտի ուղղէ իր ընթացքը։

Ասիկա պիտի ըլլայ կիրակի օրուան մեծ ու փառապանծ յաղթին դրական օգուտը։

Մենք սրտանց կը շնորհաւորենք մեր հայ կաթոլիկ եղբայրներուն այս գեղեցիկ ժեստը և ինքզինքնիս բախտաւոր կը զգանք որ մեր էջերը միշտ նուիրելով արդար դատի մը պաշտպանութեան, կրցանք նպաստել անոր յաղթանակին։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԽՈՅԹԻ ՈՃԻՐԷՆ ԵՏՔԸ

ՆՈՐ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄՈՒՇ, 31 Մայիս 1911

Բոստաքէնտ գիւղի հողային նոր բռնագրաւումներու մասին անցեալ թղթակցութիւնովս հակիրճ տեղեկութիւն մը տուած էի։ Կառավարութիւնը այս գիւղացիներու հողերը շատ տեսած էր Հայերուն. ուստի այս Սահմանադրութեան օրով, բանիր Կօղակ գիւղի սահմանի մօտիկ արտերը զաղթական չէրքէզներուն տուած էր։ Ցաւսահատ, դիմած էին կառավարութեան և իրենց սահմաններ ճշդելու համար թէև քննիչներ հանած էին, բայց օգուտ չունեցաւ. թէ՛ կառավարութիւնը և թէ չէրքէզները իրենց գործը գիտէին. ինչ որ ալ ըլլար՝ ձեւակերպութեան և կամ Հայերը խաղցնելու համար էր, քաջ համոզուած էին։ Ուրիշ միջոց չէր մնացեր Հայերուն. դիմե՞լ կեդրոնին, ուրկէ կը պատասխանէին. «Հողային խնդրոյ համար նոր օրինագիծ կը պատրաստուի, սպասելու էք»։ Դիմել հո՞ս. «Մեռնինք ապրինք այս է մեր որոշումը, չէք ընդունիր, դատարանը ձեր առաջն է»։ Դատարանին. «Աստուծոյ աչք ըլլայ իր վրայ»։ Միակ յոյսը հիմնած էին իրենց յամառ դիմադրութիւններու վրայ. պէտք է մեռնիլ և մեր պապերու արիւնով ներկուած, քրտինքով շաղուած հողերը չթողուլ որ ուրիշները վայելեն։ Այս կտրուկ որոշումով և հաստատական կամքով Թումանեան Հայրապետ, Բաղդեան Հայրապետ, Պետրոսեան Կարապետ և Աբրահամ անուն եղբայրները, Սերոբեան Գասպար, Ըաքոյեանեան Ցակոբ և Ցովսէփեան անուն անձերը ճամբայ կ'ելլեն, արգելքներ հանելու չէրքէզներու դէմ և չթողուլ որ գեւ տարի մը առաջ, «որդւոյ նման» իրենց սիրական հողերը վարեն, ցանեն ու վայելեն։

Արդէն չէրքէզներն ալ, շնորհիւ իրենց զաստատներուն, պատրաստութիւններ տեսած են եղեր. երբ կուգան հոն, ուր Հայերը կայնած, չեն թողեր օտարի արօրի խոփը իրենց արտի սիրտը մտնել, Ըշրէֆ, Ղուրպան, Խաքեր, Խոլչի, Մախլուտ, Մօլլա Տատա, Փաշա, Նալբանտ, Իսայ, Սատօ, Հաջ-Դարձուկ (կրօնափոխ), Մէհմէտ, Տաշքեանեան և Բրդող անուն չէրքէզները, մէկ քանի քիւրտերով, վրանին յարձակելով Ցովսէփեան Սանդրոյի զանկին տապարի հարուած մը կ'իջեցնեն, ծանրապէս վիրաւորելով։ Իսկ Սերոբեան Աղվալ և Գասպար եղբայրները, ինչպէս նաև Ըաքոյեան Ցակոբ ալ թեթև վէրքեր կը ստանան։ Չէրքէզներէն երկու հոգի կը վիրաւորուին միայն. սոր վրայ՝ իբրև թէ Հայերը չէրքէզներու իրաւունքը բռնաբարեր և կառավարութեան որոշումներուն դէմ անհնազանդութիւն ցոյց տուեր են, Կօղի կառավարութիւնը չէրքէզներու դիմումին վրայ՝ Հայերը բանտարկել կուտայ, ծանրապէս վիրաւորուող Ցովսէփեան Սանդրոյի հետ, որ 4-5 օր բանտի մէջ իր մահացու վէրքով չարչարուելէ յետոյ իր մահկանացուն կը կնքէ, սա կսելով. «Տարէ՛ք, թաղեցէ՛ք այն արտին մէջ, որուն սիրուն հող կ'իջնամ»։ Այստեղ եկած էին Ցովսէփի ազգականները և «արզուհալ» մը տուած էին Մշոյ միւթէսարրըֆի փոխանորդին որ բանիր և սա մակագրութիւնը ըրեր է. «Հէյէթէ քէշֆիյէ, լէճէի թէվսի, մալրուֆան Պօլանըգ զայմագամլըղընա», և Կօղի կառավարութեան գրած էր, առանց նկատի առնելու որ մարդիկ իրենց հողային խնդրոյ խօսքն իսկ չէին ըրած, միայն ոճրագործներու բանտելը խնդրած էին, որովհետև չէրքէզներէն ո՛չ ոք բանտարկէր է կառավարութիւնը և յարձակողները ազատ կը շրջին։ Քանի մը օր առաջ կառավարութեան պաշտօնեաներէն մէկը, առանց ամչնալու, խեղաթիւրելով սոյն դէպքը, ըսած է եղեր. «Բոստաքէնտի Հայերը հինգ չէրքէզ սպաններ են»։

⁂

Խոյթի ոճրագործները լաւ տպաւորութիւն մը թողուցած են մեր Թուրք և քիւրտ մոլեռանդ հայրենակիցներու վրայ. հրապարակաւ, առանց քաշուելու կը խօստովանին. «Քանի մը օր ալ կը սպասենք, եթէ ոճրագործները չբռնուին, մենք մեր ընելիքը գիտենք»։ Խասգիւղցի Ներսէսեան Կարապետ կը պատմէ թէ, կիրակի (մայիս 22) գիւղէն ելած միջոցին, զինեալ քիւրտ մը ծծմակաքիթ ճանապարհէն քարընկէց մը հեռու նստած, եկող գացողներուն կը հարցնէր թէ ո՞ւր տեղացի էր, նորէն կ'երթար հոն՝ իր տեղը կը նստէր. անշուշտ սպասելիք մը ունէր, և կամ մէկու մը ճամբան կը պահէր։ Քանի մը հատ ալ քիւրտեր, սախկանի տարազով, Ս. Աղբերիկ գացեր և փոխանորդ քահանան հարցուցեր են, ըսելով թէ, կառավարութիւնը կը կանչէ։ Այլևս ծածկելու չենք. խլրտումներ, քրդական շարժումները ակներև են։ Կառավարութիւնն ալ պէտք է խոստովանի. իրերը փրկելու համար փոխանակ կացութիւնը վարդագոյն ներկայացնելու, աշխատելու է ներքին ընթրիկները երեւան հանել և շարժումները խեղդել իրենց խանձարուրին մէջ։

Արքաւանքի մէջ Գչ. (24 մայիս) ժամը 2ին իրիկուան Բազարատ անուն երիտասարդը, դրացիներու տունէն իր տունը վերադարձին, զինեալ և հեծեալ քիւրտ մը դիմացը կ'ելլէ և «Բազօ» անուն բէսի տունը կը սկսի հարցնել. տղան կը պատասխանէ թէ այդ անունով բէս չկայ գիւղին մէջ. քիւրտը նորէն կը կրկնէ. «Ուրեմն բէսի տունը ցոյց տուր»։ Երբ Բազարատ, անոր առջև ինկած, քանի մը քայլ կ'առնէ, մէկ երկու հրացան կը պարպուի։ Բազարատ լեղապատառ գետին կը գլորի, առանց վիրաւորուելու և ձիաւորը կ'աներևութանայ մութին մէջ. Գիւղախումբի ոստիկանը գացեր քննութիւն կատարեր, և հակառակ քիւրտ հովիւներուն վկայութեան թէ իրենք իրիկուան մութին տեսեր են նոյն կողմէն ձիաւորի մը փախչիլը, սուտ է։

Խութեցիներու զոհերու այրիները հո՛ս կառավարչի շնորհունակ փոխանորդին բողոքեցին թէ ոճրագործներէն մէկը հաճի Ֆէրօ անուն գալիճը, հոս՝ քաղաքի մէջ ազատ կը շրջի։ Անոնք ըսած են թէ փաստեր, վկաներ ունին, և եթէ պէտք տեսնայ կառավարութիւնը, պատրաստ են նել կայացնելու, բայց կարևորութիւն չէ տրուած։ Մեր սահմանադրասէր կառավարիչի փոխանորդը և «ազատութեան սիրոյն աքսորուած» Եահեա Ղալիպ պէյը, գիշեր ու ցորեկ հաճի Ֆէրօյի հետ քիթ քիթի տուած, խօս ու պէչ կ'ընէ։

Ամէն կերպով կը հաստատեն մեզ թէ. հրէշ հաճի Ֆէրօյի թելադրութեամբ քաղաքիս մէջ ժողով մը կազմուած է մոլեռանդ Թուրքերէ, կուսակալին և կեդրոնին դիմումներ ընելու, որպէսզի Խոյթէն զօրքը ետ դառնայ. անոնք կ'ըսեն. «Ինչո՞ւ քանի մը Հայերու երեսէն 1700 տուն աշիրէթ մը քարուքանդ ըլլայ, թող զօրքը ետ դառնայ ու դատարանը օրէնքով քննէ, եթէ ոճրագործներ են, Պալակցիներն են, բանտել պատժել»։ Այդ իմաստով հեռագրեր ալ տուեր են։ Շաբաթէ մը ի վեր երեք վաշտ զօրք հասեր է Խոյթ և գործողութեան մը սկսած չէ, բայց կը սպասուի, թէպէտև յաւետեաններ չեն քաշուիր յայտնելու թէ, մինչև աշուն պիտի նստին հոն և ոճրագործները առանց ձերբակալելու պիտի վերադառնան իրենց տեղերը։

Խութեցիներու այրիները ճամբայ հանած միջոցին Մշոյ Առաջնորդարանը ուզեց աշխարհական մը և եկեղեցական մըն ալ անոնց հետ ղրկել Խոյթ, յորդորելու ժողովուրդը, որպէս զի չցրուին և կառավարութեան դիմումներ ընեն. ուստի թագրիրով մը կառավարչի փոխանորդէն երկու ոստիկան խնդրած էր անոնց ընկերանալու համար։ Եահեա Ղալիպ էֆէնտի տրուած թագրիրին կարևորութիւն չտալէն զատ, Առաջնորդը կը կանչէ և «նէ տըր պիր գաչ փապաւճի, փաչախճի, կոմիտաճի պաշըմա թօփլամըշսըն հէր կիւն թագրիր, թէլէկրաֆ չէքերսին, նէ սէնի, նէ մէճլիսին, նէ փաթրիգին թանիրամ. Խոյթա ասքէր կէօնտէրմէզսէ հիւքիւմէթ իշլէրինէ գարըշմազսա, հագգընըզ եօգ տըր» խօսքերով խայտառակելով դուրս կը հանէ։ Բազաք. ժողովը անմիջական կերպով, հեռագրով ներքին գործոց Նախարարին, Պատրիարքին և Գիւղամին բողոքեց մուհասէպէճիի այդ բիրտ և բռնակալական վարմանց դէմ և խնդրեց որ այդ զարշելին Մուշէն հեռացուի։ Տակաւին ո և է արդիւնք մը չառնուեցաւ. միայն երէկ բերնէ բերան ըսին թէ Եահեա Ղալիպ էֆ.ին միւթէսարրըֆութեան փոխանորդութեան պաշտօնէն պաշտօնանկ է, և առժամեայ միւթէսարրըֆ կարգուած է Կինձի Թօլ կառավարիչը, առջինէն աւելի զէշ և վատ։

Արդէն Կինձի բոլոր Քիւրտերը և մաս մը Հայեր բաւական ատենէ ի վեր է որ յիշեալ կառավարիչը իրենց գաւառէն հեռացնելու համար դիմումներ կ'ընեն կեդրոնին, և հիմա որ պատեհ առիթ եկած է, մեր կեդրոնի բարեխնամ կառավարութիւնը գործ տեսնելու «իշխեցաղութեամբ», Կինձի «մօրը» Մշեցւոց երես կը [illegible] և [illegible] Մշեցւոցն ալ՝ ուրիշ մէկու մը. արդեօք այս դժբախտ ժողովուրդը դատապարտելի յանցանք մը ունի, որ սամ. սահմանադրական կառավարութեան խնամքը չի վայելեր։

Մեր խորամանկ մուհասէպէճին ձուկ բռնելու համար սկսեր է ջուր պղտորել. կ'ըսեն թէ Մշոյ Թուրք երեսփոխան հօճա Իլեաս գրեր է իրեն և իր ազգականներուն

سیاحت شاهانه وسیله سیله

سوکیلو پادشاهمز سلطان محمد خامس حضرتلری، اصدقای تبعهٔ شاهانه‌لری ایچون، شمدی‌یه‌قدر مثلی کورلمامش پك‌چوق مسرت نمایشلرینه‌ یکون تشکیل ایدن روم ایلی سیاحت مظفرانه‌لرندن دونکی کون پایتخت سلطنت سنیه‌لرینه مواصلت بیورمشلردر .

تاریخلرده بیله امثالی نامسبوق اوله‌رق پایتخت سلطنت دخی، حکمدار ذیشانه لایق صورتده حسن قبول ووظیفهٔ استقبالیه‌یی بحق اجرا ایلشدر.

پادشاه جدیدمزك ، حکومت واسعه‌لرینك بشقه ولایتلرینی حضورهمایونلریله تلطیف ایچون پایتختی ترك بیورملری، برنجی دفعه واقع اولمیور. بوندن اقدم دخی بروسه وادرنه‌یه دخی تشریف بیورمشلر واهالی طرفندن کمال دبدبه ایله حسن قبوله مظهر اولمشلردر.

بوسیاحات شاهانه ، سیاحتك ساده‌جه وقت کچیرمك ایچون اولان سیاحتلرینه بکزه‌مزلر . بونلر ، حکمدار ایله اهالی‌یی متقابلاً بربرینه طانیتدیره‌رق ، مشروطیت عثمانیه ایچون تأثیر حسنه حصولنه بادی اولمق اوزره ترتیب ایدلمشدر.

برحکمدار، جماعتی ایله نه قدر یقیندن علاقه‌دار وانسیتده بولنه‌جق اولورسه ، اونسبتده آنك آلام واکدارینه ، آرزو وافکارینه واقف واکاه اولور .

بوحقایقی ، شرق حکمدارلری من اولندن تمامیله ادراك ایتمشلر ایدی . تاریخده بوگبی تبعه پرور حکمدارلره پك چوق تصادف ایدرز، بونلر، کندی اهالیسنی یقیناً طانیمق ، بیچاره‌لرك ومظلوملرك شکایات وفریاد وفغانلرینی کندی آغزلرندن ایشتمك ایچون ، تبدیل قیافتله آنلرك آره‌لرینه کیرمشلر وکزمشلردر .

هارون الرشید ایله وزیری جعفرك سرکذشتلری چوقلرینه معلومدر ، سلطان مرادلر وسلطان محمدلر حقنده دخی اوکبی حکایه‌لر اوقومقده‌یز. بزم شیمدیکی تبعه پرور پادشاهمزده کندی اسلافنك طریق جمیله سالك بولنمقده‌درلر .

فقط تأسف اولنورکه ، شوزمانده شرائط حیات تبدیل اولمش وحکمدارمز ، واپور ، شمندوفر ویااوتوموبیلك سرعتلریله سیاحت بورمقده‌درلر، شویله‌که جماعتك درد ومشقتلری، کوز یاشی وشکایتلری، یلدیرم سرعتنده ویا سینه‌ماطوغراف منظره‌لری کبی حکمدارك کوزلرندن قاچمقده ، برینك تبسمی ، دیکرینك فریادینه ، مظلومك سفیل قیافتی ، ظالمك مغرور وضعیته ، ندای تظلم واسترحاملر ، ثنا وتقدیس آلقشلرینه قاریشمقده‌درلر . . . ایو ومرحمتلی حکمدار ، بیچاره‌لره معاونت ایچون ال اوزاتمق ایسته‌مش اولسه بیله ، آنلر ذاتاً کیلو مترولر ایله اوزاقلشمش وکوزدن نهان اولمشلردر .

سودیکمز پادشاهمزك ، اناطولی طرفلرینه‌ده برسیاحتده بولنه‌جقلری روایت ایدیلیور. کاشکی بوسیاحت، سینه‌ماطوغراف منظره‌سنه مشابه اولمسه، کاشکی حکمدارمز ، برشمندوفرك فوق‌العاده سرعتنده ، جماعتی ، برواغونك پنجره‌سندن سیر ایده‌جکلری یرینه، عادت واصول قدیم وجه اوزره ، سیاحتلرینی راحتلق وشاهانه صورتده اجرا بیورسه‌لر ، عربهٔ پادشاهیلرینی بعض دفعه‌لر ،دار بریول کنارنده طوردیره‌رق ، ترلاده ویااووه‌ده کونشدن یوزی یانمش وچالشمقدن بلی بوکولمش اولان چفتجی‌یی ـ احمد ، قیربو ویاخچاطوری ، ـ برال اشارتی ایله نزدلرینه چاغیروب سویله‌سه‌لر :

ـ بردقیقه ، قازمه وبالطه‌کی براق ، بلکی طوغرولت ، بوروشمش یوزکی بکا چویرده ، عصرلردنبری چکمش اولدیغك مشقق وکیزلی دردلرکی سویله ، بونلره چاره بولمق ایچون ، سرایمی ، تاج وتختمی ترك ایدوب ، اوزاق یوللردن بوراره کلدم . زیرا تاج وتختمك ، سنك حلال ترلرك وغیرتك ایله باقی قاله‌جغنی بیلوردم... اسکی محنتلریکی بکا نقل ایت .

ایشته او وقت، سوکیلو پادشاهمز، اناطولیده، مختلف مذهبلر ، جنسلر وملتلر وار ایسه‌ده ، جمله‌سنك دخی ، عمومی مغدوریت وفلاکت ایچنده ، اخوتله اتفاق واتحاد ایلش اولدقلرینی رأی‌العین مشاهده بیوره‌رق :

ـ بوبیچاره زواللیلره‌قارشو حقسزلق ایدنلر ، نم تختمی تحقیر ایتمش اولورلر ، بومتواضع عمله‌لره ظلم ایدنلر ، حکومتمی صویمش اولورلر ... وای بوجانیلرك حالنه بیوره‌جقلردر .

---

(٦٢)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

اوچنجی باب

خفی اجتماع

انکلیز ضعیف ، فقط سینیرلی وقوتلی ایدی ایسه‌ده ، تیموردن معمول برمنکنه آره‌سنده‌کی قوللرینی قیلداته‌مدی .

مقابله ایتمك امکانسز وفائده‌سز اولدیغنی حس ایتدی ، ذاتاً براوچنجی شخص دخی کلوب ، دیکر ایکی کشی‌یه التحاق ایتمش والنده‌کی رووولوری دخی المش اولدیغندن ، ایستدکلری کبی حرکت ایتمکده ایدیلر .

بواوچ شخص هیچ برسوز سویله‌میه‌رك ، کندوسنی آنیده براینجه باغلادقدن وقارشو کله‌مز برحاله قویدقدن صوکره ، اللرندن وایاقلرندن طوته‌رق قرانلق ایچندن همان آچیلمش اولان دلیکدن ایچرویه صوقدیلر .

ماقلاین ، اشبو بحرانلی حاله‌رغماً کندوسنی بردقیقه بیله غائب ایتمه‌رك بتون صغوق‌قانلیلغنی محافظه ایتدی ، بوکبی حادثه‌لر کندیسی ایچون عادی شیلر مثابه‌سنده اولمغله ، پولیس خفیه‌لکنده اوزون مدت سورمش اولان حیاتنده ، بوندن دها الملی دقیقه‌لر کچیرمش ایدی .

دلیکدن کچیروب کندوسنی یره قویدقلری وقت اطرافنه باقدی .

بولندیغی یر درت مربع مترو بیوکلکنده و ایکی مترو ارتفاعنده ، بیوجك برلامبه ایله آیدینلانمش برمحل ایدی . برکوشه‌سنده ، یارم مترو جسامتنده صاغلام برتیمور قاصه و دیوار دیبلرنده اوفاق‌درت کوشه صندالیه‌لر وارایدی .

بواجتماع مجلسنك بتون اشیاسی بونلردن عبارت ایدی .

کندوسنی باغلایوب ایچری‌یه کتورمش اولان مذکور اوچ کشیدن بشقه ، بریسی قادین اوله‌رق دیکر اوچ شخص دخی وار ایدی .

ماقلاین کندی فکرندن :

ـ بن ، یالکز بش کشینك ایچرویه کیردیکنی کورمش ایدم ، کورینورکه بریسی بزدن اول کلش اوللیدر دیدی .

بوحسابك ، شوصره‌ده اصلا براهمیتی اولمیوب ، آنجق پولیس خفیه‌سنك استراحت فکریه‌ده بولندیغنی کوسترمکده ایدی .

موجود اولان آلتی کشی برآره آیریجه تورکجه لسان ایله کوروشدکدن صوکره ، کلوب دیوار دیبلرنده‌کی کوچوك صندالیه‌لره اوطوردیلر ، راهب قیافتلی شخص ، ایلك دفعه اوله‌رق موقوفه خطاباً :

ـ ظن ایدرایسه‌م سزه واپورده تصادف ایتدم وبرابر برقاچ‌لاقیردی دخی ایتدك ، دیدی .

ـ اوت .

ـ هنوز درسعادته‌کلش براجنبی اولدیغکزی سویله‌مش ایدیکز .

ـ طوغریدر ... یاکلیور ایسه‌م سزده کندیکز ایچون عینی سوزی سویله‌مش ایدیکز .

ـ اسکداره نه یاپمق ایچون کلیور ایدیکز ؟

ـ افندی ، چوق متجسس برکسه کورینیورسکز دیو ماقلاین خفیفجه برتبسم ایتدی .

ـ سزده درجه‌سندن زیاده کتومسکز . فقط بیهوده سوزلر ایله وقت کچیرمه‌یلم ، زیرا شودقیقه‌مز پك آغیردر ... هنوز بزه مجهول اولان برتصادف ایله ، بزدن بشقه هیچ برکمسه‌نك دخوله حقی اولمیان برمحلده بولنیورسکز . . . سزك بوراده بولنمقلغکزك سببنی بزه بیان ایتملیسکز ، حقیقتی تمامیله سویله‌ملیسکز ، عکس تقدیرده بورادن طیشاری‌یه چیقاماز والی‌الابد کونش یوزی کوره‌میه‌جکسکز .

ـ سؤاللرکزه جواب ویرمکه آنجق برشرط ایله حاضرم .

ـ شرطمی ؟ . . . نه شرطی ؟

راهب بوآدمك صغوق قانلیلغه واقع اولان بوجسارتنه وبولندیغی وضعیتده جواب ویرمك ایچون شرط تکلیف ایتمسنه حیرتده قالدی .

ـ اوت ، ال و ایاقلرمك باغلرینی کوشه‌دوب برصندالیه اوستنه اوطورمقلغمه مساعده ایتملیسکز ...

یاتمش اوله‌رق حرکتسز برحالده سوز سویله‌یه‌م ... بوشرطی قبول ایده‌رك ، سزه براوبون یاپمق سوداسنده دکلم ، فرار ایتمکه ویاقارشو کلمکه اصلا نیتم یوقدر ... فرار ایتمك ممکن اولسه ، وجودمی بیان ایچـون رووولور انداخت ایتمز براقیر کیدر ایدم ، قارشو کلمك بحثه کلنجه ، سلاحم اولمدیغندن ، آلتی کشی‌یه مقابله ایتمك بدلالغی اصلا یاپه‌مام ... ایمدی تکرار ایدرم ، سویله‌مه‌می ایسترایسه‌کز باغلریمی کوشتملی سکز ، برصندالیه‌یه اوطورملی‌یم ، عکس حالده برلفت بیله آغزمدن چیقمایه‌جقدر .

ماقلاین ، بوسوزلری اویله برمتین وقطعی صورتده صرف ایتدی‌که ، سوزنی اجرا ایده‌جکی بدیهی ایدی .

آلتی کشی آره‌لرنده قیصه‌جه برمذاکره ایتدکدن صوکره راهب :

ـ پك اعلا آرزوکزه موافقت ایدرز ، دیدی وموقوفك یاننه کله‌رك آیاقلرینك باغنی تمامیله‌چوزدی فقط اللرینك باغنی برآز کوشتدی . ماقلاین شمدی بجاقلرینی سربستجه حرکت ایتدیریور ایدی .

ـ تشکر ایدرم ، شمدی بتون سؤاللرکزه جواب ویرمکه حاضرم ، دیه‌رك ماقلاین ایاغه قالقوب برصندالیه‌یه اوطوردی .

ـ اسکداره نه یاپمق ایچون کلیور ایدیکز ؟

ـ بوکیزلی یری بولمق ایچون .

اشبو جواب اودرجه غیر مأمول ایدی‌که ، اوراده بولنانلر یکدیکرینه حیرتله باقدیلر .

ـ اویله ایسه بوراسی اولجه سزه معلوم ایدی‌ده ، بوقدر قولایلقله بوله‌بیلدیکز .

ـ خیر ، برکت ویرسون چوق قولای اوله‌رق بررهبر بولدم .

ـ بورهبر کیم ایدی ؟

ـ سز .

بوسوزك اوزرینه راهب صارصیله‌رق کمال

թէ, հայ հեղափոխականները՝ Վարդգէս, Գեղամ և Բաստրմաճեան էֆ.ները դիմումներուն վրայ, Ներքին գործոց նախարարը մտադիր է եղեր Մշոյ և Կինճի միւթեսարրֆութեանց օգնական, ինչպէս նաև Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին անօրէնի պաշտօն վարող Կարնեցի Յակոբ էֆ. Համամճեանը Մշոյ միւթեսարրֆ անուանել, կը գրգռէ Թուրքերու մոլեռանդութիւնը որ ոտքի կայնին և չընդունին այդ տեսակ կարգադրութիւն մը, ու նորէն զինք պահին իբրև պաշտպան խաժամական ժողովրդեան շահերուն։

Հակօրինական միջոցներով և միմիայն Նահնա Դալիպ պէյի չարակամութեամբ քաղաքապետութեան պաշտօնին կանչուած, գաւառին մէջ իր բռնակալութեամբ ծանօթ Հաճի Խալիլ էֆ. անուն Թուրքը թէև շաբաթէ մը ի վեր պաշտօնանկ եղած է, բայց տարաձայնութիւններ հասեր են նորէն թէ իր պաշտօնին մէջ պիտի վերահաստատուի։ Խալիլ էֆ.ի տեղ հիմա քաղաքապետ անուանուած է Հաճի Նիազի անուն Թուրքը, երկուքն ալ մէկ պարտէզի բոյս։

Երէկ Խոյթի ոճրագործներէն չէյխ Ալըկան և Բհալաշ անուն Քիւրտերը քաղաք եկեր ազատ կը պտտէին, այսօր լուր կ'առնեմ ստոյգ աղբիւրէ որ եկեր էին հաճի Ֆէյզոյի տունէն Խոյթ տանելու և զինուորական հրամանատարներու հետ յարաբերութիւն հաստատելու համար։ Այս գիշեր հաճի Ֆէյզօն քիչ մը Քիւրտերու հետ մեկնած է Խոյթ. հաճի Մուսա պէյի եղբայրը Խասըմ պէյն ալ Բուլանըգ կը դառնայ. հոն «ապուր կայ եփելու»։

Այսօր Իտարէի Ժողովի հայ անդամներէն մէկուն պատահած պահուս ըսաւ ինծի. «Այս կառ. փոխանորդի դէմ և խաֆիրութեանց մասին «Արեւելք»ի մէջ բան մը գրուած կայ, պատրաստութիւն կը տեսնայ հերքելու»։ Ինչ, կը կարծեն թէ գրուածը Նահնա Դալիպ էֆ.ի համար է միայն, ո՛չ, այլ գրողը արդարասէր պաշտօնեաներուն և մեր ողջամիտ հասարակութեան համար գրած է. գրողը միթէ չի գիտեր որ մուաւինին (փոխ) էֆէնտին իր գրածները պիտի հերքէր և այսպէս չէ՞ն ըրած մեր կառավարութեան կարգ մը սահմանադրական և արդարութենէ խորշող պաշտօնեաները. նոյն բանը չէ՞ որ կ'ընեն մեր հայրենասէր Խորհրդարանի անդամները, ամէն օր Խորհրդարանի բեմէն ճառելով թէ գաւառի մէջ ապօրէնութիւն չեն գործեր, խաֆիրութիւնը չեն առներ։ Այլեւս ամէն մարդու արեւի պէս յայտնի է որ, որքան ստոյգ աղբիւրէ ալ բխած ըլլան տրուած լուրերը, հայկական աղբիւրէ որ եղան, մեր Թուրք հայրենակիցներուն աչքերուն առջեւ սուտ և ոչինչ կ'երեւին։

Խարախանեան Սրբազանը, որ երէկ Ս. Կարապետ վանքէն՝ ուր կուսակցական յարձակումներէ փախած՝ ուզած էր շունչ առնելու համար, քաղաք ժամանեց։ Նկատելով որ այստեղէն Խոյթի աղէտին համար մայիս 18, 19 և 20 թիւերով Պատրիարքարան, նախարարութեան և օրինակները Թուրք և հայ թերթերուն քաշած հեռագիրները ժամանակին հասած չեն իրենց տեղերը, և կամ ուշ 5-6-7 և 8 օր վերջ հասեր են, ինչպէս կը հաստատէ Պատրիարքարանի նոյն ամսոյ 27 թիւ հեռագիրը. «Գու կլին վլիւրաս խոէն թէլկրաֆնամէնիզ ևղերինէ... էն. էն.», և մանաւանդ, որ Բաղէշէն Սուրէն Ծ. վրդ.ի քաշած ամսոյ 20 թիւ հեռագիրը արտատպէր և Մուշէն քաշուած երկու օր առաջուան հեռագիրը արտատպած չէր, չհայած որ օրինակները իրենց ուղղուած է եղեր, անշուշտ արդարութիւնը հերքող և ճշմարտութենէ խորշող մեր կառավարչի փոխանորդին շնորհիւ քաշուած քաշած են քիչ հեռագիրները, քանի որ թղթերը ուղղակի Մշոյ հեռագրատան անօրէնին.

«Խոյթ նահիյէսինտէ վուգու՝ պուլան գըթըլար մասալէսինէն տօլայը վէքիլիմ թարաֆընտան Պաթրիքխանէյէ վէ սայիր մահալլէրէ քէշիտէ խըլընան մայըս 18 վէ 19 վէ 20 թարիխլիլէ թէլկրաֆլար եկգիւն վէ սօղուլ կիւնլէրտէն սօնրա մահալլէրինէ վիւսուլ պուլունտուղը մալիւմաթ ալընմըշտըր. պու տա մուլահազա ուսուլ օլմաղընտան, իշպու թէլկրաֆլար նէչէն թէէխխիւր էթմիշ անլաշըլամայօր, քէյֆիյէթին թաֆսիլէն իշ'արը մուրթէճատըր։»

Հեռագրատան այս ապօրէն ընթացքը միայն Մուշէն դրկած հեռագրերու մէջ չէ որ աչքի կը զարնէ, այլ Պատրիարքարանէն եկած հեռագրերու նկատմամբ ալ միեւնոյն անխղճութիւնը ցոյց կը տրուի. երէկ և այսօր երկու հեռագիր ինծի յանձնեցին, որ ամսոյ 27ին և 28ին քաշուած ցոյց կու տար, «վաւերալ»ին ալ 29 և 30ին, բայց յանձնուիլը մէկ մէկ օր յետոյ, այսինքն 30 և 31ին կը կատարուէր։

Աւելորդ չեմ համարիր առաջ բերել տեղւոյս հեռագրատան անօրէնի պատասխանը, զոր ուղղած է Խարախանեան Սրբազանին. «Ֆի 31 Մայիս 327 թարիխլու թէլկրաֆլէրինիզ ճէվապտըր. Խոյթ մէսէլէսի հագընտա էապլան 18 վէ 19 թարիխլու, իքի գըթա թէլկրաֆնամէ այնը կիւնտէ վէ թարիխտէ վաքթինտէ օլան Պիթլիսէ վէ կէօնտէրիլէն թարիխ օլմայուպ, ներմիյէյի օլարաք վէ Թիֆլիսի ֆէնալըգտան նիրմի իքի թարիխլիւէ քէզալիք Պիթլիսէ հավալէնակ լէնքլ թէլկրաֆ. անդաշըլմաղա պուրուօմ պիր կէօնտէ թէէխիւրսիզ պուլանմասնը փիլհաս օրտանէ էֆէնտիմ ֆի մէն։

Միւտիր ԱԼԻ

Արդեօք ո՞վ յանցաւոր են Մշոյ հեռագիրները, որ ճիշդ ժամանակին չեն հասնիր Պատրիարքարան և թերթերուն. Բաղէշ սպասեր են, ինչպէս կ'ըլլայ որ Մայիս 20 թուով Բաղէշի Առաջնորդի հեռագիրը Պատրիարքարան կը հասնի, թերթերու մէջ արձագանգ կը գտնէ և Մուշէն քաշուած հեռագրերու ձայնը իսկ չկայ, քանի որ քիչ հեռագրերու օրինակները թերթերուն ալ ուղղուած են։ Թերթերու պարտականութիւնն է ո՛ր օր հասնիլը յայտնել, այս չարիքի և քմահաճոյքներու առաջքը առնել։ Վերջին պահուն իբր կրկին բերանացի հարցում մը կ'ուղղուի միւտիրին, կը պատասխանէ թէ կրնայ ըլլալ որ Բաղէշի և Տիգրանակերտի գծերը աւերուած ըլլալուն համար չեն քաշուիր. Բաղէշի Առաջնորդի հեռագիրը քաշելու օր ինչպէս չաւրուիր։

Մշոյ գաւառէն լուր կ'առնեմ որ Հաճի Մուսա պէյն ալ քիւրտեր եկեր առեր են Խոյթ-Պալաքլիներու մէջ։ ՏԱՐՕՆԵՑԻ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԱԼՊԱՆԻԱՑԻՆԵՐԸ ԻՆՔՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ Կ'ՈՒԶԵՆ

ԱԼՊԱՆԻԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐԸ

Եւրոպական թերթերը հրատարակած են Ալպանիացիներուն կողմէ տէրութեանց ուղղուած կոչ մը, որով ապստամբները տէրութիւններուն աջակցութիւնը կը խնդրեն, ազգ. լայն ինքնօրինութիւն մը ձեռք բերելու համար։ Ալպանիացիները այդ կոչին մէջ կը յայտարարեն թէ իրենք Կ. Պոլսոյ կառավարութեան դէմ չեն և անկախութեան մասին իրենց ունեցած բաղձանքէն ետ կը կենան, Պալքաններու քաղաքական հաւասարակշռութիւնը չխանգարելու համար։ «Թրիպունա» այդ կոչին վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ Ժէօն-Թիւրք րեժիմին ամրապնդումը սերտիւ կապուած է Թուրքիոյ զանազան ազգութեանց բոլոր գոհացումներուն, և թէ Թուրքիոյ ապագան ու եւրոպական խաղաղութիւնը կախում ունին ալպանիական խնդրին տրուած լուծումէն։ Իտալական թերթը կ'եզրակացնէ թէ Ալպանիացիներուն կոչը ուշադիր քննութեան մը առարկայ պէտք է ըլլայ։

⁂ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ ալպանիացի պետերը յունիս 1ին յիշատակագիր մը մատուցած են Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար սըր Էտուըրտ Կրէյի, խնդրելով որ եւրոպական միւս դահլիճներուն ալ հաղորդուի։ Այդ յիշատակագրին մէջ Ալպանիացիները կը մերժեն սա ամբաստանութիւնը թէ իրենք հին րեժիմը կը պաշտպանեն, քանի որ ալպանիական վաշտերը նպաստեցին նախորդ րեժիմի տապալումին։ Յիշատակագրին մէջ քննադատուած է ընտրական եղանակը, որ Թուրք տարրը միայն կը նպաստաւորէ։ Թուրքիա դաշնակցային րեժիմով միայն կրնայ կառավարուիլ։ Ալպանիական լեզուին դէմ ձեռք առնուած միջոցներն ալ դժգոհութիւն առաջ բերած են։ Յիշատակագիրը կը բողոքէ Ալպանիոյ պէս աղքատ երկրէ մը գանձուած տուրքերուն դէմ, որոնք պաշտօնեաներու կամայականութեան ձգուած են։ Նմանապէս կը գանգատին որ զինաթափութեան առթիւ ո և է փոխարինութիւն չէ կատարուած և Նոր րեժիմը իր խոստումներէն և ոչ մէկը կատարած է հանդէպ Ալպանիացիներուն։ Երեսփ. Ժողովին մէջ ալպանիացի երեսփոխաններէն ոչ ոք չէ յայտնած Ալպանիացիներուն բաղձանքները։ Ալպանիացի պետերը կը յայտարարեն թէ չեն կրնար լեռնական ժողովուրդը զսպել, որ յուսահատութեան մատնուած է։ Յիշատակագրին մէջ ըսուած է թէ ալպանիացի ըմբոստները ազատ արձակած են գերի բռնուած օսմ. զինուորները, զինաթափ ընելէ յետոյ, որովհետեւ չէին կրնար զանոնք սնուցանել, մինչ օսմ. զինուորները հակամարդկային վարմունք ունեցած են Ալպանիացիներուն նկատմամբ, որոնց դաշտերը, գիւղերը և ինչքերը փճացած են ռմբակոծութեան հետեւանքով, և վիրաւորները զարմանող կիներն ալ բոցերու մէջ այրած են։ Ալպանիացիները կ'ըսեն թէ Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ կայս. գթութեան դիմում ըրած, սակայն ո և է պատասխան չեն ստացած. այդ պատճառաւ շարունակած են կռիւը։ Ալպանիացիները յաղթելու յոյս չունին, այլ կ'ուզեն Եւրոպացիներուն ուշադրութիւնը հրաւիրել։ Ուստի Ալպանիացիները իրենց յիշատակագրին մէջ կոչ մը կ'ուղղեն եւրոպական տէրութեանց, խնդրելով որ ազգային լայն ինքնօրինութիւն մը տրուի Ալպանիոյ, որ հակառակ հինգ դարերէ ի վեր անկախութեան համար կռուած ըլլալուն, կը հրաժարի անկախութեան գաղափարէն։

⁂ Բ. Դուռը շրջաբերականի մը ղրկելով մեծ տէրութեանց, խնդրած է որ Գարատաղի մօտ դիմում կատարեն, որպէս զի Գարատաղի կառավարութիւնը ո և է կերպով չքաջալերէ Ալպանիացիները և սահմանին վերադառնալու խորհուրդ տայ անոնց։

⁂ Գարատաղի Նիքոլա Թագաւորը Չէթինէի օտար դեսպաններուն յայտարարած է թէ խաղաղասէր զգացումներ կը տածէ և թէ օսմ. դեսպանը ազատ է Բոտկորիցա երթալու և ալպանիացի պետերուն հետ բանակցութեան մտնելու։ Շէվքէթ Թորղութ փաշայի յայտարարութիւնը Նիքոլա Թագաւորին ալ ղրկուած է։ Բ. Դուռը խնդրած է որ Գարատաղ գտնուող Ալպանիացիներուն ալ հաղորդուի, նկատելով որ Թուրքիա մէկ դեսպանատուն և երեք հիւպատոսարան ունի Գարատաղի մէջ։

⁂ Գարատաղ իր զինուորական պատրաստութիւնները առաջ կը տանի միշտ։ Չէթինէէն Լոնտոն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ պատերազմը անխուսափելի է Թուրքիոյ և Գարատաղի միջեւ։

⁂ Մալիսօրները ապստամբութիւնը չեն դադրած տակաւին, քանի որ ըմբոստներուն մէկ մասը անձնատուր եղած, իսկ միւս մասը կը շարունակէ ըմբոստական շարժումը, նոր յարձակումներ գործելով։ Պատերազմական նախարարութեան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յունիս 10ին Մուլիքթի և Սէմի հեղեղատներու բարձունքներէն ըմբոստները կրակ բացած են Բրօզայի օսմ. բանակատեղին վրայ։ Թնդանօթներու կրակին չեն կրցած դիմադրել ըմբոստները։ Այս վերջիններէն շատերը սպաննուած և անոնց դիակները հեղեղատին մէջ ինկած են։ Իպիկաւան ապստամբները դարձեալ յարձակում գործած են Բուչէի յառաջապահ դիրքերուն վրայ։ Բայց այդ յարձակումը ապարդիւն եղած է։

⁂ Յունիս 6ին, ըմբոստներու խումբ մը, որ Սէլչէի մօտ, Վուքլիլի կամուրջին շրջակաները դարանակալ կը սպասէր, պաշար և դրամ փոխադրող ջոկատի մը վրայ կրակ բացած է։ Դրամին մնացեալ Բրօզա քաղաքը տարուած է անփաս կերպով։ Օգնական զօրքեր հասնելով, ի վերջոյ ըմբոստները ետ մղուած են։ Մէկ զինուոր սպաննուած և չորս զինուոր ու ենթասպայ մը անհետացած են։ Զօրքերէն հինգը սպաննուած և երկուքը վիրաւորուած են։

⁂ Չէթինէի օսմ. դեսպանը Բոտկորիցա գացած է կառքի վայրերէն հոն հասած ալպանիացի պետերուն հետ համաձայնելու համար Շէվքէթ Թորղութ փաշայի յայտարարութեան հիման վրայ։ Բոտկորիցայի օսմ. հիւպատոսարանին մէջ սկսած են բանակցիլ օսմ. դեսպանը և ալպանիացի պետերը։

⁂ Պետերպուրկէն հասած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն, շատ մը ռուս կամաւորներ Գարատաղ գացած են, Մալիսօրներուն օգնելու համար։ Չէթինէի ռուսական դեսպանին պահանջումով, ռուս կամաւորները ետ դարձած են իրենց պետին՝ Իսաճէքօյի հետ։

⁂ Շքոտրայէն սերպիական թերթի մը կը հեռագրեն թէ Միրտիթները իրենց վերջին յարձակման ատեն Ֆանիի մէջ, ռումբեր գործածած են մեծ ճարտարութեամբ։

⁂ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'իմանայ թէ Մալիսօրները պատռած են Շէվքէթ Թորղութ փաշայի յայտարարութիւնները, որոնք պատերուն վրայ փակցուած էին։ Գարատաղ գտնուող փախստական Մալիսօրները յայտարարած են թէ իրենց տեղերը չպիտի վերադառնան մինչեւ որ հաստատ ապահովութիւններ չստանան Ալպանիոյ բարենորոգման մասին։

ՍՈՒԼԹԱՆԸ ԴԷՊԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

Կայսրը շաբաթ իրիկուն Սէլանիկ հասաւ խանդավառ ցոյցերու մէջէն։ Մինչեւ Սէլանիկ, բոլոր կայարաններուն մէջ փայլուն ընդունելութիւններ եղան։ Կայսրը Սէլանիկ ժամանած ատեն թնդանօթներ արձակուեցան։ Սուլթանը մինչեւ Նաւամատոյց հետիոտն գնաց և հոնկէ նաւակ նստաւ, իր քովը ունենալով կայս. իշխանները և պատերազմական ու ծովային նախարարները։ Երբ «Պարպարոս Խայրէտտին» զրահաւորը մտաւ Սուլթանը, ոչխարներ զենուեցան ու ժողովուրդը հուռայագին ցոյցեր ըրաւ։ Ժամը 8ին ճամբայ ելան թորփիլանաւերը, և երկու ժամ ետքն ալ միւս մարտանաւերը, որոնց գլուխը կը գտնուէր «Պարպարոս Խայրէտտին»։ Զրահաւորը ճամբայ ելած ատեն Սուլթանը յուղիչ ճառով մը հրաժեշտ առաւ և շնորհակալութիւն յայտնեց եղած ընդունելութեանց համար, յաւելով թէ իր ուղեւորութենէն լաւ յիշատակներ կը տանի և թէ կը յուսայ որ ժողովուրդն ալ իր այցելութենէն գոհ մնացած է։

⁂ Օսմ. Նաւատորմը, որուն առջեւէն Թորփիլանաւ մը կ'երթար, առջի իրիկուան մայրամուտքէն քիչ առաջ, Տարտանէլ հասաւ և բերդերուն կողմէ ողջունուեցաւ թնդանօթաձգութեամբ։ Պոլսէն Տարտանէլ գացած «Աթմաճա» և «Թարապլուս» զրահանաւերը, ուր կը գտնուէին կայսերական ընտանիքի անդամները, դիմաւորեցին Սուլթանը։ «Միտհաթ Փաշա» և «Րէշիտ Փաշա» շոգենաւերը, ուր կային քաղաքապետական Խորհուրդին անդամները և համալսարանականները, նոյնպէս ընդ առաջ գացին կայսեր։ Թէնէտոսէն, Կէլիպոլիէն եկած առաջին շոգենաւերով զինուորներ գացած էին։ Օսմ. Նաւատորմը Կէլիպոլիի մէջ քիչ մը կանգ առնելէ յետոյ դէպի Կ. Պոլիս ճամբայ ելաւ։

⁂ «Թան» Սուլթանին յաղթական ուղեւորութեան վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ քաղաքական խիստ մեծ կարեւորութիւն ունեցող դէպք մըն է ան։ «Թան» կը յարէ թէ Ֆրանսացիները Թուրքիոյ միշտ բարեկամ ըլլալով ուրախ են որ Օսմ. Պետութիւնը ջանքեր կ'ընէ Թուրքիան բարգաւաճ ու նիւթապէս խաղաղցնելու համար, բան մը զոր միշտ բաղձացած են։

ԹՈՒՐՔՕ-ՌՈՒՍ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Վերջերս ծանուցուեցաւ թէ որոշուած է Թուրքօ-ռուսական սահմանագլուխը ճշդելու ձեռնարկել։ Հաստատ տեղեկութեանց համաձայն, Կովկասի կողմը 20 քիլոմէթր տարածութեամբ վիճելի հողեր կան, որոնք նոր սահմանագծումով պիտի ճշդուին, ռուս կառավարութեան պահանջումին վրայ։ Օսմ. կառավարութիւնը իբր պատուիրակ կարգած է ընդհ. սպայակոյտէն գնդապետ Ֆախրի պէյ, իսկ ռուս կառավարութիւնը դեռ չէ անուանած իր պատուիրակը։ Երկու պատուիրակները յուլիսի վերջը դէպի սահմանագլուխ պիտի մեկնին։

ԹՈՒՐՔՕ-ՀԵԼԼԷՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Ինչպէս գրած էինք մեր կիրակի օրուան թիւին մէջ, գնդապետ Մոսխոփուլոս Թուրքօ-հելլէն սահմանագլխի վերջին միջադէպին վրայ տուած իր տեղեկագրին մէջ կ'եզրակացնէ թէ Թուրք զինուորները պատճառ եղած են միջադէպին։ Թուրք քննիչներն ալ հելլէն զինուորներուն կը վերագրեն դէպքին պատասխանատուութիւնը։ Ուստի Աթէնքի օսմ. դեսպանատան գործակատարը նոր դիմումներ ըրած է Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարին, հելլէն յանցաւոր զինուորները պատժելու համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՄԷՆԻ ՄԷՋ

Մէկ քանի օրէ ի վեր շրջած զրոյցներուն նայելով, Քոնֆիտայէն մինչեւ Էպհա կատարուած ռազմական գործողութիւններու ատեն մեծ պարտութիւն մը կրած է օսմ. բանակը։ Նոյնիսկ կ'ըսուի թէ 1000 զինուորներ սպաննուած են։ Պատերազմ. և Ներքին գործոց պաշտօնատանց մէջ կը հերքուի այդ լուրը։ Այդ մասին ո և է պաշտօնական լուր չէ հասած։

ՕՍՄ. ՔՈՄԻԹԷԻՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Օսմ. Քոմիթէին Ընդհ. Ժողովը, որ մօտերս պիտի գումարուի, շահագրգռական պիտի ըլլայ այս տարի, Իթթիհատի Խորհրդարանական կուսակցութեան մէջ ծագած երկպառակութեան պատճառաւ։ Ինչպէս յայտնի է, այդ կուսակցութիւնը երկու խմբակցութեան բաժնուած է, պահպանողական և ազատական։ Առաջին խմբակցութեան պատկանողները Նախկին զինուորական Սաատ պէյի պաշտպանած գաղափարներուն համամիտ են, իսկ վերջին խմբակցութիւնը Ճավիտ ու Թալաթ պէյի ջատագոված տեսութիւններուն համամիտ են։ «Սէնին» կ'ըսէ թէ ազատական խմբակցութիւնը յաղթական պիտի հանդիսանայ. հակառակ պարագային՝ երկիրը դէպի անկում մը պիտի դիմէ։ Քոմիթէին կէս-պաշտօնական թերթը սա խորհրդածութիւնները կ'ընէ այդ առթիւ. «Եթէ խեչափառի պէս յառաջանանք, այն ատեն ինչ պիտի ըլլայ մեր բարեշրջման ընթացքն ու առաջադիմութիւնը։ Մեր երկիրը որ արագ յառաջդիմութեան մը պէտք ունի, պէտք չէ ատեն կորսնցնէ։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրք թերթի մը ըսածին նայելով, հրաման տրուած է պատրաստել և զինուորական իշխանութեանց յանձնել 29էն 45 տարեկան անձերու ցուցակները, որպէսզի զինուորագրութեան նոր օրէնքը կայս. իրատէով վաւերացուելէն յետոյ, զինուորական ծառայութիւն մատուցանեն անոնք։

ՔԵԱՄԻԼ ՓԱՇԱ

«Շէհրա» կ'ըսէ թէ մօտերս Քեամիլ փաշայի պիտի յանձնուի վարչապետութիւնը և ան պիտի կազմէ նոր դահլիճը, ուր Հագգը փաշա արտաքին գործոց նախարար պիտի ըլլայ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՀՐՈՍԱԿՈՒՄԲ ՄԸ

Ջէնտոբէքֆի հրամանատարութեան տակ գտնուող պուլկար հրոսակումբ մը օսմ. հողը անցած ըլլալով, Շէվքէթ Թորղութ փաշա հրաման տուած է զանոնք հալածելու։ Թորղութ փաշա յայտարարած է թէ Եւրոպա թող տեսնէ որ Պալքանեան փոքր պետութիւնները ո՛րքան կը նեղեն Թուրքիան։

ՔՕԼԷՐԱ

Չէնկէլքէօյ բնակող Անաստասիա անուն 18 տարեկան անձ մը հիւանդանալով Նէշիգուլէի Ցանաց հիւանդանոցը գացած է։ Հոն կասկածելի ախտանիշներ տեսնուած են հիւանդին վրայ։

⁂ Իզմիրի մէջ քոլերան հետզհետէ տարածուելուն պատճառաւ, բոլոր վարժարանները փակուած են։ Քննութիւնները աւարտական աշակերտներուն սկիզբը պիտի կատարուին։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Պետական Խորհուրդը առաջարկ մը կը քննէ, որուն համաձայն, թատրոնները զերծ պիտի ըլլան Համազգային Անկելանոցի և Հիճազի երկաթուղիի տուրքէն։ Ի փոխարէն, տարին անգամ մը թատրոնները նպաստի ներկայացում մը պիտի տան նոյն հաստատութեանց համար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՀՌԵԼԻ ԱՐԿԱԾ.— Կիրակի իրիկուն, ժամը 1ի ատենները, Արնաւուտքէօյի հասանքին առջեւ աւստրիական շոգենաւ մը զարնուեցաւ նաւակի մը, ուր վեց հոգի կը գտնուէին։ Նաւակը խորտակուեցաւ և ամէնքը մէկէն ծովը թափեցան։ Երկու հոգի, Քօչօ և Մարքօ, խեղդուեցան, իսկ մնացեալ չորս հոգին ազատեցան։ Աւստրիական շոգենաւը ծովեզրին շատ մօտեցած ըլլալով, քարափին վրայ պիտի իյնար, ինչ որ մեծ յուզում առաջ բերաւ ծովեզրի սրճարաններ գտնուող բազմութեան մէջ, որ ականատես եղած էր սոսկալի արկածին։ Կ'ըսուի թէ նաւապետը, որ չափազանց գինով էր, ուզած էր սրճարանապանի մը հետ խօսիլ նաւէն և այդ պատճառաւ նաւը մօտեցուցած էր քարափին։ Ղեկավարն ալ, գինով ըլլալուն, սխալ շարժում ըրած էր։ Նաւապետը, որ հելլէնահպատակ է, ձերբակալուած է։ Անշուշտ դատական իշխանութիւնը խիստ պատիժ մը պիտի տայ այդ պարագանց նաւապետին, որ երկու հոգիի ծովամոյն ըլլալուն պատճառ եղած է իր գինովութեամբը։

ՋԷՆՔԻ ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.— Մաքսային իշխանութիւնը անցեալ օր 25,000 մաւզէրեան փամփուշտ գրաւեց, որոնք բանջարեղէններու կողովներու մէջ դրուած էին, մաքսանենգութեամբ դուրս հանելու համար։ Այդ փամփուշտները Պիրէանէն Պոլիս բերուած էին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՀԱՅ-ԿԱԹՈԼԻԿ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԸՄԲՈՍՏԱՑՈՒՄԸ ԹԵՐԶԵԱՆԻ ԴԵՄ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԿՈՆԴԱԿԻՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

ԽԱՐՈՒԿԱՀԱՆԴԵՍ ՌԱԿԵԲԵՐԱՆԻ ՄԵՋ

ՑՈՅՑԵՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԵՋ

ԿՈՆԴԱԿԸ ՊԱՏՌՈՏՈՒԱԾ

Հայ-կաթոլիկ հասարակութեան համար յունիս 12ը այլեւս պատմական թուական մը ըլլալու կոչուած է, կիրակի օրուան հակակղերական ցոյցերէն յետոյ։

Հայ-կաթոլիկները որոնք, մինչեւ այս օր, չէին կրցած ո և է կերպով ձերբազատուիլ կղերին կաշկանդիչ և մահացուցիչ լուծէն, վերջապէս գիտցան ըմբոստացումի և ընդվզումի շարժում մը ընել, որ ապահովաբար պիտի չքացնէ այն աղետալի ազդեցութիւնը որուն տակ հայ-կաթոլիկ հասարակութիւնը կը կորսնցնէր հետզհետէ իր ազգային ինքնուրոյնութիւնը և ազատ քաղաքացիի անբռնաբարելի իրաւունքները։ Կիրակի օրուան ժողովրդական ցոյցերը սքանչելապէս ի վեր հանեցին ազգային գիտակցութեան զարթնումը հայ հռոմէական հասարակութեան ծոցին մէջ, որ մինչեւ հիմա ոչխարային համակերպութեամբ մը կը հնազանդէր իր կղերին շանթահարիչ պատգամներուն և միջնադարեան ծերուած վարդապետութիւններուն։ Հայ կաթոլիկ եկեղեցիներուն առջեւ օրուան ժէսթը, որ շատերուն համար անակնկալ մը եղաւ, ամէն կերպով շնորհաւորելի է և կը մաղթենք որ անոնք աննկուն յարատեւեն այդ շաւիղին մէջ, աշխարհական տարրին գերակշռութիւնը վերջնապէս հաստատելու համար։

Նախապէս տրուած հրամանի մը համաձայն հայ-կաթոլիկ եկեղեցիներու ժողովրդապետները որոշած էին առտուն կանուխ կարդալ կոնդակը, որոշեալ ժամանակէն մէկ երկու ժամ առաջ, որպէս զի ժողովրդական ընդդիմութեան մը չբախին, ինչպէս կը կարծէին, բայց ժողովուրդը որ արթուն կը հսկէր տակնուվրայ ըրաւ իրենց բոլոր հաշիւները։

ՂԱԼԱԹԻԱ՝ Ս. ՓՐԿԻՉ

Նախ Ղալաթիոյ Յիսուս-Փրկիչ մայր եկեղեցիի մեծաւոր Ռափայէլ վրդ. Էթմէքճեան առտուն կանուխ պատարագի ատեն բեմ կ'ելլէ կարդալու համար հռչակաւոր կոնդակը։

Ներկայ գաւառացիներ կ'ազդարարեն որ չի կարդայ.

— Դուք հոս, այս բեմէն ներս չէք խառնուիր. իմ պարտքս է կարդալ և պիտի կարդամ։

Ներկայ Բոզգընիկցիները երբ կը տեսնեն թէ՝ անկարելի պիտի ըլլայ գործը անշշուկ վերջացնել, կը յարձակին վարդապետին վրայ և կը յափշտակեն կոնդակը։

ԲԵՐԱ՝ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Բերա, Պօ մարշէի կից Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ տեսարանը բոլորովին տարբեր է։

Աճէմեան վրդ. (մականուանեալ Թօբալ շէյթան) հոն է և պատրաստուած է իբրեւ Լէօնեան վարժարանի հաւատարիմ աշակերտ, կարդալ կոնդակը։ Ժամը 9ին Աճէմեան վրդ. բեմ կ'ելլէ, բայց ներկայ ժողովրդեան տրամադրութիւնը հասկնալու համար նախ յառաջաբանով մը կը սկսի։ Եկեղեցիին մէջ սակայն ներկայ գտնուող երեսփոխաններ՝ Ս. Թօփալեան, Աստուածատուրեան, Հաճի Բիճէ և ուրիշներ կը հրաւիրեն վարդապետը որ պարապ տեղը կարդալու փորձ չընէ, քանի որ թոյլ չպիտի տրուի։

— Դո՛ւք դասէն ներս չէք խառնուիր կը պոռայ վարդապետը.

— Մենք ամէն տեղ կը խառնուինք և կը հրաւիրենք ձեզ որ չի կարդաք...

— Հոս աւստրիական հող է և չէք կրնար միջամտել, կը պատասխանէ վարդապետը (իմա՛ Թօբալ շէյթան)։

— Գացէ՛ք զաւազ բերէք, կը պոռայ ժողովուրդը և մենք այն ատեն կը տեսնուինք ձեզի հետ...

Պատարագը կ'ընդհատուի. ժողովուրդը կոնդակը կը պահանջէ. բայց վարդապետը այդ ընդհանուր ժխորին մէջ բերանը կը բանայ և,

— «Անուն Յիսուսի Քրիստոսի...

— Այդքանը կը բաւէ՛, կը գոռայ ժողովուրդը դարձեալ և այս անգամ դէպի բեմ կը ցատկեն մէկ քանի գաւառացի երիտասարդներ՝ կոնդակը ձեռքէն առնելու համար։ Սակայն կոնդակ չկար։ Աճէմեան վրդ. սարսափած կը յայտարարէ թէ՝ գլխուն գալիքը գիտնալուն, կոնդակը մէկտեղ չէր բերած և նախ և առաջ ուզած էր հասկնալ ժողովուրդին տրամադրութիւնը։ Գաւառացի երիտասարդները մէկտեղ վարդապետին սենեակը կ'ելլեն և կ'առնեն կոնդակը։ Ժողովուրդը նկատելով որ իր մեկնելէն վերջ գուցէ ուրիշ մը կը կարդայ, մինչեւ պատարագին աւարտումը կը սպասէ հոն և յետոյ կը ցրուի։

ԲԵՐԱ՝ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Սագըզ Աղաճ Ս. Աստուածածին (աթոռանիստ) եկեղեցիին մէջ գտնուող կղերին ու կղերամիտներուն ա՛լ աւելի փառաւոր դաս մը տուաւ ժողովուրդը։ Որովհետեւ հոս միջնադարեաններէն մէկը կը համառէր և հարկ էր որ փառաւոր ցոյց մը տեղի ունենար։ Ժողովուրդը խռնուած էր առտուն կանուխէն. հոն էին նաեւ Մանուկ Մարիկեան, Ճէնաջէրճեան, Կասխեան, Պալապանեան, Սէնրիւճեան, Յովհ. Թօլայեան, Աստուածատուրեան էֆ.ները։ Հազիւ երկու հոգի և ան ալ... թաթլը սու Ֆռէնկիներ, որոնք նոյն իսկ հայերէն չէին ուզեր խօսիլ, հակառակ անոր որ շատ լաւ կը հասկնային հայերէն խօսուածները, կը փորձէին արգիլել ժողովուրդը կոնդակին դէմ շարժում ընել։

— Իրաւունք չունիք, կ'ըսէին, եկեղեցին խառնուելու, անիկա կղերինն է և ան ինչ որ ուզէ կրնայ ընել հոն...։ Երեսփոխան Մարիկեան էֆ. բացատրեց այդ երկու... թաթլը սու Ֆռէնկիներուն թէ եկեղեցին ժողովուրդինն ալ է և մանաւանդ ժողովուրդինն է, անոր համար որ առանց ժողովուրդին եկեղեցին գոյութիւն չունի։ Արդեօք կ'ուզէ՞ք որ, ըսաւ, ժողովուրդը հանդարտօրէն լսէ՞ իր ներկայացուցիչներուն դէմ այդքան նախատական լեզուով գրուած թուղթ մը, որուն անունը Հովուական դրած են։

Ներկաներէն մէկը, քիչ մը անդին, կը պոռար ճշմարիտ զայրոյթով մը...

— Թէրզեան իրաւունք չունի Ատանայի որբերուն անունը շահագործելու. ազգը 30,000 ոսկի պարտք ունի և այդ պարտքին համար կղերը իր ասկէ անկէ շորթած դրամէն տասը փարա չի յատկացներ. թող Պոլիս գայ և այս անգամ լաւ... ընդունելութեան մը հետ, հաշիւ ալ պիտի պահանջենք իրմէ...։ Իր ժողովուրդը նախատող՝ մը, այդ ժողովուրդին անունով համագամակութիւն ընելու իրաւունք չունի...

Հազիւ հանդարտեցուցին այդ գաւառացի երիտասարդը։

Ժամը 9½ին Ալէքսիանոս վրդ. Աբրահամեան ձեռք կ'առնէ կոնդակը և կը փորձէ կարդալ. ժողովուրդը որ եկեղեցիին ամէն կողմը գրաւած էր, կը հրաւիրէ չի կարդալ։ Վարդապետը կը յամառի և կաթողիկոսութիւն չի տար. այդ միջոցին երիտասարդ մը բեմ կը ցատկէ և կոնդակը յափշտակելով կը պատռէ։ Մինչև ժամը 10 ու կէս ժողովուրդէն մաս մը կը սպասէ, որպէսզի դարձեալ չի փորձեն կարդալ կոնդակը և երբ ապահով կ'ըլլան այն ատեն կը ցրուին։

Գանք Ոսկեբերան եկեղեցին. մինչև ամէն ոք կը կարծէր թէ՝ Ոսկեբերան եկեղեցին ապահով է և օգնութեան պէտք չունի, ընդհակառակը այդ եկեղեցին միակը կ'ըլլայ որ կէս մը կարդալ կուտայ կոնդակը՝ պարզապէս խաբէութեամբ։ Սովորական ժամէն շատ առաջ, գրեթէ ժամը Տուկէս 8ին, մեծաւոր Ռոգոսեան վրդ. բեմ կ'ելլէ և կ'սկսի կոնդակին ընթերցման։ Շաբաթ իրիկուընէ ազգ. երեսփոխաններ և Բէյօղլեցի, Մշեցի և Սեբաստացի ազգայիններ հաւաքուելով, որոշած էին որ հետևեալ առաւօտ բաժնուին Բերայի հինգ եկեղեցիներուն մէջ և քանի մը Մշեցիներու ալ Ոսկեբերան երթալը որոշած էին։ Սակայն երբ կոնդակը կ'սկսի կարդացուիլ այդ քանի մը Մշեցիները կը լռեն. Ներկայ գտնուող երեսփոխաններ՝ Խորասանճեան, Կիւմիւշեան, Յովհ. Թօլայեան, Արամ Ինճիճեան, Թաղ. Խորհրդոյ անդամներ և բազմաթիւ ազգայիններ կը հրաւիրեն վարդապետը որ դադրեցնէ կոնդակին ընթերցումը։ Ռոգոսեան վրդ. բռնաւորութեան կը շարունակէ կատարել իր... պարտքը. այն ատեն Բէյօղլեցի երիտասարդ մը առաջ կը նետուի և կոնդակը յափշտակել կը փորձէ, բայց չի յաջողիր. պատարագը կ'ընդհատուի և այդ մէկ քանի Մշեցիները կաշառուած Լուսաւորիչ ուսումնարանի անօրէն Թումայեան վրդ.էն և ուղղակի անոր թելադրութեամբ, քանի որ նոյն դպրոցին մէջ սպասաւոր էին, կը յարձակին այդ Բէյօղլեցի երիտասարդին վրայ՝ գլխաւորութեամբ ծօրձի անուն Հայ-կաթոլիկ նախկին գաղտնի ոստիկանի մը որ այժմ քասրօ խարիճի է... ի վարձ հին րէժիմին մէջ հայ յեղափոխականներուն մատուցած (՞) իր... «ծառայութիւն»ներուն և որ Հայերուն հանդէպ իր ըրած չարաչարութիւններուն ի վարձ փառաւոր ափոյ մը կերած էր Բերայի Ս. Երրորդութիւն (Պալըքպազար) եկեղեցիի բակին մէջ հայ երիտասարդներու կողմէ՝ 1896ին։ Եկեղեցին մէջ յուզումը կը սաստկանայ և պատարագիչ Պատուհասեան վրդ. կ'ընդհատէ «Սուրբ և անմահ»... պատարագը, դպիրները կ'առնեն կը փախչին և կիները վերնատունէն վար կը վազեն։ Եւ այս խառնիճաղանջ վիճակը կը տևէ մինչև ժամը 11։ Բազմութիւնը հետզհետէ կը ստուարանայ՝ Աստուածածին եկեղեցիէն դէպի Ոսկեբերան վազողներով։ Ամէն կողմէ ձայներ կը բարձրանան։ Կիները նոյնիսկ կը պարսաւեն Թէրզեանը և երեսփոխան մը բակին քարէ աստիճաններէն մէկուն վրայ կեցած բարձրաձայն կը կարդայ Երեսփ. Ժողովին կողմէ ժողովուրդին մէջ ցրուած շրջաբերականը։ Յանկարծ առտուան կոնդակի ընթերցման ատեն քանի մը գաւազանի հարուածներ ստացող երիտասարդը Խորհրդարանի ներքնայարկին մէջ կը նշմարէ իրեն հարուածներ տուողներէն մէկը և խոյանալով վրան լաւ մը կը տեղէ այդ «գաւազան»ը, որ ի զուր կը պոռար թէ՝ խաբուած և կաշառուած էր։ Ժողովուրդը հազիւ կը հանդարտեցնէ երիտասարդները, որ այս անգամ Մեծաւորէն կարդացուած կոնդակը կը պահանջեն այրելու համար։ Զայն չկրեր. կոնդակ բերող չըլլար և յուզումը կ'աւելնայ։ Եւ մինչդեռ վարը բակին մէջ «Կոնդակը կուզենք»կը պոռան, վերը թաղական խորհրդարանին մէջ տարբեր և շատ յատկանշական տեսարան մը տեղի կունենայ։ Մէկ քանի կիներու հետ, որոնցմէ մէկը վայելչագեղ, շնորհալի և զարդարուած տիկին մը, արտասուալից աչքերով եկած էր բողոքելու և իր զայրոյթը յայտնելու սևազգեստ կղերին դէմ։ Տիկինը չի հանդարտիր և կը պոռայ թէ՝ ես և ինծի պէս շատեր պատրաստուած էինք այսօր խոստովանելու և հաղորդուելու և չկրցինք Թէրզեանի մը համար և պարտաւորուեցանք Հայոց Ս. Յարութիւն եկեղեցին երթալ. մինչև երբ, կը պոռար տիկինը, պիտի պարտաւորուինք տանիլ այս լուծը, որ՝ անտանելի կը դառնայ։ Ի զուր ազգ. երեսփոխան Մարիկեան էֆ. կաշխատէր հանդարտեցնել տիկինը, որ առանց մտիկ ընելու, «Քանի որ եկեղեցականները կ'ըսէք պարտաւոր են իրենց գլուխին հնազանդիլ անպատճառ, այն ատեն եթէ այդ գլուխը հրամայէ իրենց անձնատուր ըլլալ կամ ծովը նետուիլ, ա՞յդ ալ պիտի ընեն...»։

Սակայն վարը բակին մէջ ժողովուրդին գրգռութիւնը կը չանար. երեսփոխան Զարեհ էֆ. Շիշմանեան այդ միջոցին քարէ սանդուխին վրայ ելլելով երկու խօսքով բացատրեց կղերին և ժողովուրդին միջև բացուած այս պայքարին էութիւնը. ըսաւ թէ կղերը եթէ կոնդակը կարդալ փորձելով իր պարտքը կատարել ուզած է, ժողովուրդն ալ իր պարտքը կատարած է թոյլ չի տալով որ իր ներկայացուցիչները նախատող այդ գրութիւնը կարդացուի։ Շիշմանեան էֆ. իր ցաւը յայտնեց որ մէկ երկու Մշեցիներ փորձեր են պաշտպանել իրենց եղբայրներուն. բայց, ըսաւ, անոնք անգիտակիցներ են։ Այս ճառէն վերջ առաջ անցան քանի մը Մշեցիներ և իրենց հայրենակիցներուն այդ ցաւալի արարքը սրբագրելու համար, առին կոնդակը բանախօսին ձեռքէն և պատառ պատառ ընելով բակին մէջտեղը լիցուցին և բոնկցուցին։ Այդ խարուկահանդէսի միջոցին «անկցի Թէրզեան», «կեցցեն ազգ. երեսփոխաններ» կը պոռային։ Ժամը 12ին ժողովուրդը հանդարտօրէն և իր պարտքը կատարողի գոհունակութեամբ կամաց կամաց ցրուեցաւ։

ԲԱՆԿԱԼԹԻ՝ ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԻՒՆ

Գանք Բանկալթի Վիեննական Հայրերու մատուռին։ Դժբախտաբար Վիեննական Հայրերէն ոմանք իրենց չէզոքութեան դիրքէն դուրս ելած և ասորիական դրօշին ապաւինած, միջնաբերդ մը շինած ըլլալ կը կարծէին։ Ժողովուրդը բռնաւորութեան հոն դիմած էր մեծ բազմութեամբ։ Հ. Խորէն վրդ. կոնդակի ընթերցման ժամանակը շփոթելու համար որոշեալ ատենէն շատ առաջ կը փորձէ կարդալ և Տուկէսին կ'սկսի։ Բայց նոյն միջոցին հոն գտնուող Տօքթ. Էմիրզէ, Դր. Ոսկեան, Երուանդ Սամուէլեան, Պօղոս Մխիթարեան, Դր. Պէճիճեան և Զարեհ Շիշմանեան և ուրիշ կարգ մը երեսփոխաններ, ինչպէս նաև Ոհանօղլու Մարգար և Ղազարեան Սիմոն և ուրիշ ազգայիններ կ'արգիլեն չկարդալ։ Հ. Խորէն կը շարունակէ. այն ատեն երկու ազգայիններ կը յառաջանան դասին մէջ և կը յափշտակեն կոնդակը և դուրս կ'ելլեն։ Թէև պահ մը արարողութիւնը կ'ընդհատուի, բայց դարձեալ կը շարունակուի։ Երեսփոխանները մինչև պատարագին վերջը կ'սպասեն, որպէս զի մի գուցէ կարդացուի դարձեալ և կը մեկնին այն ատեն միայն, երբ եկեղեցին կ'աւարտի։

ՕՐԹԱԳԻՒՂ՝ Ս ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

Օրթագիւղի համար երկիւղ չկար. Թաղ. Խորհուրդը արդէն օրեր առաջ Խորհրդարանին պատին վրայ փակցուցած էր Երեսփ. Ժողովին կողմէ գրուած փաստաթուղթը և ժողովուրդը զինուած էր անցած դարձածին։ Հոս ալ սակայն Հ. Սահակ վրդ. (Անտօնեան միաբանութենէն) պատարագէն առաջ փորձեց կարդալ կոնդակը։ Բայց հոն էին Պէթէնեան եղբարք, Զամանեան, Վարդավառեան, Գրիգոր Մխաքեան, Օզլուքեան, Առամ Մուրատեան, մխիթար Կամբասա Բիւրհանեան, Զամիչ Աքիկ էֆ.ները և ուրիշներ, որոնք միջամտեցին և երբ տեսան որ բանութեամբ կարելի չէ, խուժեցին բեմ և կորզեցին կոնդակը։

ԳԱՏԸԳԻՒՂ՝ Ս ԼԵՒՈՆ

Տեսարանը հոս բոլորովին տարբեր է. Գատը գիւղի հայ-հռոմէականները իրենց ցաւալի անտարբերութեամբ գիտակ չեն նոյն իսկ խռովութիւններուն և չեն ալ հետաքրքրուիր իրենց ներքին ազգային գործերով։ Գուցէ շատեր տեղեկութիւն իսկ չունէին թէ ինչ էր կոնդակը, ո՛վ ղրկած էր և ինչո՛ւ կարդալուն կը հակառակէին։ Մեծաւորի օգնական Համամեան վրդ. պատարագի Աւետարանէն վերջ կը փորձէ կարդալ. բարեբախտաբար այդ միջոցին հոն կը գտնուի Պ. Մարտիկ Զամանեան անուն երիտասարդը, որ միամինակ կը փորձէ պայքարիլ և առաջին անգամ քաղաքավարութեամբ կը հրաւիրէ որ չկարդացուի։ Բայց վարդապետը կը շարունակէ կարդալ։ Այն ատեն Պ. Զամանեան խմբին կը մօտենայ և հոն եկեղեցականն ու երիտասարդը կը սկսին գլխկընդխառն կռիւի մը. ժողովուրդէն մէկ քանիներ թեւ կ'ելլեն վարդապետին. կռիւը կը մեծնայ եկեղեցին ու մարասխաները կը սկսին փախչիլ և մեծաւորին կողմէ ոստիկան կը կանչուի, որ կուգայ և բռնութեամբ դուրս կը հանէ երիտասարդը։ Հին րէժիմեան գործակատար Մկրտիչ վրդ. Աչճեան, երիտասարդը ոստիկանի միջոցով դուրս հանել տալէ պատ, կը պատուիրէ որ երաշխաւոր չեղած երիտասարդը ազատ չարձակեն և ժողովուրդին շահը պաշտպանող Պ. Զամանեանին՝ այդ անվեհեր երիտասարդին դէմ վկայութիւն տալու համար Գատըգիւղցի մէկ քանի հայ կաթոլիկներ մինչև ոստիկանատուն կ'երթան։ Եւ մինչդեռ վկայութիւն տալու համար գացողները դուրսը կ'սպասեն, երիտասարդը ոստիկանապետին կը ներկայանայ և խնդիրը մանրամասնօրէն կը բացատրէ։ Ոստիկանապետը, խելացի մարդ, որ խնդրին հոգեբանութիւնը լաւ ըմբռնած էր. «Հասկցուեցաւ, կ'ըսէ, կ'երեւի ձեր պատրիարքը Համիտի պէս կառավարել կ'ուզէ իր ժողովուրդը» և կարձակէ երիտասարդը, որ ոստիկանատունէն դուրս ելլելէ յետոյ, դարձեալ եկեղեցի կ'երթայ, կասկածելով որ երկրորդ պատարագի միջոցին կը կարդան կոնդակը։ Դժբախտաբար դաւաճանութիւնը կատարուած էր. Աչճեան վրդ. կարդացած էր կոնդակը. Պ. Զամանեան նոր վիճաբանութեան մը կը բռնուի այդ վարդապետին հետ և զայն լաւ մը կը լուայ՝ երեսին տալով հին ռէժիմին անուած տխուր գործերը և Համիտէն ստացած պատուանշանները, որոնցմով կը պարծենար...։ Եւ Գատըգիւղի մէջ ալ այսպէս կը վերջանայ խնդիրը։

Իսկ կարեւորութենէ զուրկ են Սամաթիոյ, Պէօյիւքտէրէի, Եէնի գիւղի և մեծ կղզիի եկեղեցիները, ուր հաւանօրէն կարդացուած է այդ «նշանաւոր»... Նախատականը՝ բողոքով կամ առանց բողոքի, նոյն տեղերու հայ կաթոլիկներու անգիտակից վիճակին հետևանքով։

Եւ սակայն կիրակի օրուան եղածը՝ Բերայի բոլոր հայ կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ շառաչուն ապտակ մըն էր հայ կաթոլիկ ժողովուրդին կողմէ՝ տրուած Թէրզեանին։

ՇԱՏԱԽՑԻՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Աղթամարայ կաթող. Փոխանորդ Եզնիկ վրդ. Յունիս 11 թուակիր հեռագրով մը դիմած է Պատրիարքարան և յայտնելով թէ՝ Երկրագործութեան ներկայ եղանակին մէջ Շատախի շրջականերու 30 գիւղերու կողմէ կուսակալութեան կեդրոնը ապաստանած ներկայացուցիչները Նորաշէնի ծանօթ և վատահամբաւ ոճրագործներուն դէմ բողոքած են, կը խնդրէ որ Պատրիարքարանն ալ հարկ եղած հետապնդումները կատարէ և ազատէ գիւղացիները ներկայ անտանելի վիճակէն։

ԿՏԱԿ՝ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Սամոշուլվարի (Հունգարիա) հայ կաթոլիկ ժողովրդապետ և աւագերէց Ղուկաս Ծ. Վ. Պարաեան գրով մը Պատրիարքարան դիմած է որպէս զի Ազգ. Հիւանդանոցի պատմութիւնը գրուի և ղրկուի, որովհետև նոյն քաղաքին մէջ գտնուող մեծահարուստ հայ մը կը փափաքի երկար մշտնջենական կտակ մը թողուլ նոյն հաստատութեան։

ՆՈՐ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Եէնիգաբուի նոր Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը կատարուած ըլլալով արդիւնքը տեղեկագրուած է Պատրիարքարան՝ հաստատուելու համար։ Թաղ. Խորհրդոյ անդամ ընտրուած են՝ Ստեփան Երիցանց, Սարիմ Կարապետեան, Սահակ Տէմիրճեան, Անթուան Գօյունճեան, Բարունակ Բէդաղճեան և Սարգիս Թովմասեան։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Կիրակի օր Մայր Եկեղեցիի մէջ պատարագեց Վանայ Նորընտիր առաջնորդ Յովսէփ Արք. Սարաճեան։ Ներկայ էր խուռն բազմութիւն մը։ Պատարագէն յետոյ ի ներկայութեան բազմաթիւ եկեղեցականներու հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն մը տեղի ունեցաւ բարեյիշատակ մեծ բարերար Ա. Մանթաշօֆի հոգւոյն համար։ Արարողութիւններէն վերջ Պատրիարքարանը հեռագրով մը իր ընտանիքին ցաւակցութիւնները յայտնեց Թրքահայոց կողմէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
ՊՈԼԻՍ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԽԱՆԴԱՎԱՌ ՑՈՅՑԵՐԸ

Սուլթանը, որ մայիս 23ի երեքշաբթի իրիկունը մայրաքաղաքէն մեկնած էր, Ռումէլիի կողմը այցելելու համար, երէկ, կէս օրէն յետոյ, ժամը 6ին (Ր. Թ.) առանները Կ. Պոլիս վերադարձաւ երեք շաբաթուան ուղևորութենէ մը յետոյ։ Օրեր առաջ մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած էին, կարելի եղածին չափ փայլուն ընծայելու համար վեհապետին վերադարձը, որ մեծ խանդավառութեամբ ու ցնծութեամբ ողջունեցաւ ժողովրդեան կողմէ։ Երէկ առաւօտէ սկսեալ մեծ ոգեւորութիւն մը կը կը տիրէր մայրաքաղաքին մէջ, Սուլթանին ժամանման առթիւ։ Ժողովրդեան անհուն բազմութիւն մը խռնուած էր ծովեզերքներուն վրայ, Այ-Ստեֆանոսէն մինչև Սէրայ Պրունի և Սիրքէճի ու ասիական և եւրոպական եզերքներուն վրայ մինչև Պէյքօզ։ Բոլոր էսնաֆութիւնները և ամէն ազգէ դպրոցականներ, դրօշներ ի ձեռին, թափոր կազմած, կը մասնակցէին ժողովրդական ցոյցերուն։

Ծովուն վրայ ալ մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէր։ Սուլթանը դիմաւորող դրօշազարդուած շոգենաւեր, բազմաթիւ նաւակներ կը տեսնուէին ծովուն վրայ։ Մայրաքաղաքը տօնական երեւոյթ մը առած էր կարծես, և շատեր, գործերնին ձգած, ընդհանուր խրախճանութեան կը մասնակցէին։ Պետական պաշտօնատունները, սակարանը և Մեծ Շուկան ու կէս օրէն ետքը սեղանաւորական մեծ հաստատութիւնները գոց էին ի պատիւ կայսեր։ Հանրային և մասնաւորներու շէնքերը, օտար պահականուհը, կամուրջը և նաւահանգիստին մէջ գտնուող բոլոր նաւերը դրօշազարդուած էին։

⁂ Երբ կայս. զրահաւորը, «Պարպարոս Խայրէտտին», Սէրայ Պրունիի մօտ տեսնուեցաւ, ժողովուրդը «բատիշահըմ չօք եաշա» աղաղակներով ողջունեց զայն։ Նոյն միջոցին, որոշեալ տեղերէ թնդանօթի 21 հարուածներ արձակուեցան ու զինուորական պատիւներ ընծայուեցան։ «Պարպարոս Խայրէտտին», նաւահանգիստ մտնելէ յետոյ, սկսաւ ծանր ծանր յառաջանալ, մինչ օտար ու օսմ. բոլոր շոգենաւերը կը սուլէին ու դրօշներով կ'ողջունէին կայսեր ժամանումը։ Ծովային ոստիկանութիւնը թէ՛ ասիական և թէ եւրոպական ծովեզերքներուն կողմէ հսկողութիւն կը կատարէր շոգենաւակներով։ «Պարպարոս Խայրէտտին» Տոլմա Պաղչէի բացերը խարսխեց։ Սուլթանը շքեղ նաւակ մը նստելով, կայս. պալատան քարափը ելաւ և հոն դիմաւորուեցաւ սարաբողապետ Պէհճէթ պէյի, Բ. սենեկապետ Թէվֆիգ պէյի, կայս. պալատան Բ. անօրէն Բէճօյի պէյի, զին. արարողապետի և բարձրաստիճան պաշտօնատարներու կողմէ։ Կայսրը ցամաք ելած ատեն երեք ոչխարներ զենուեցան, որոնք օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ մարմինոյն կողմէ աճուրդի դրուելով, ծովային նախարարին վրայ ծախուած էին 28,000 դրուշի։ Պալատան վերնայարկի սրահին մէջ կը սպասէին դեսպանները և օսմ. աւագանիէն ոմանք, բարի գալուստ մաղթելու համար Սուլթանին։ Խալիֆ կայսրը այդ սրահը գնաց և ներկաները կայս. մեծարանքներու արժանացան։

⁂ Սուլթանը դիմաւորելու համար շատ մը շոգենաւեր վարձուած էին երէկ։ Այդ շոգենաւերը գեղեցկօրէն դրօշազարդուած, մինչև Այ-Ստեֆանոսի բացերը գացին։ Այդ շոգենաւերուն թիւը քսանի կը համնէր։ Կայս. իշխաններուն մէկ մասը առջի օր ճամբայ ելած էր, Կէլիպօլիի առջև դիմաւորելու համար Սուլթանը։ Երէկ ալ միւս կայս. իշխանները շոգենաւակով մը ընդ առաջ գացած էին կայսեր։ Շէյխ-իւլ-Իսլամը, դատական, արտաքին գործոց, էվգաֆի, կրթական, երկրագործական նախարարները և նաւաքոսական խորհրդականը ու արարողապետը շոգենաւակով մը դիմաւորեցին Սուլթանը։ Ծերակուտականները և մայրաքաղաքս գտնուող երեսփոխանները զբօսանաւով մը դիմաւորելով վեհապետը, բարի գալուստ մաղթեցին, «Մուինը Զաֆէր» մարտանաւը ծովային նախարարութեան կողմէ ղրկուած էր, օսմ. նաւատորմի դիմաւորելու համար։ Կ. Պոլսոյ Իթթիհատի ակումբները շոգենաւով մը դիմաւորեցին կայսրը։ Բոլոր կառավարական պաշտօնատուններու պաշտօնատարները առանձին շոգենաւեր վարձած էին, կայսրը դիմաւորելու համար։ Օսմ. Մամուլի կողմէ վարձուած էր Շիրքէթի 47 թիւ շոգենաւը, որ մինչև Այ-Ստեֆանոսի բացերը գնաց։ Մամուլին կողմէ ուղերձ մը պատրաստուած էր, «Սապահ»ի խմբագրապետ Տիրան էֆ. Քէլէկեանի միջոցաւ երէկ կայս. պալատ մատուցանելու։ Այդ ուղերձով մամուլը բարի գալուստ կը մաղթէ կայսեր։ Մայրաքաղաքիս գտնուող բոլոր էսնաֆութիւնները զատ զատ շոգենաւեր վարձելով, նուագածութեամբ դիմաւորելու գացած էին։ Օսմ. համալսարանի ուսանողները, աշակերտական, ծովային և ուրիշ շատ մը վարժարաններու ուսանողները շոգենաւեր վարձած էին։

⁂ Երէկ գիշեր, Սուլթանին Պոլիս վերադարձին առթիւ, փայլուն լուսավառութիւններ կատարուեցան։ Կառավարական պաշտօնատուններ, աւետարական հաստատութիւններ, օսմ. մարմնաւորութիւնները և մասնաւորներու շէնքեր լուսազարդուած էին։ Երէկ գիշեր փայլուն ջահերթութիւններ կատարուեցան, մասնակցութեամբ բազմաթիւ ժողովրդեան։ Թօփհանէ Սէրայ Պրունիէն ճամբայ ելլելով, Բերայի ու Թաքսիմի ճամբով, Տօլմա Պաղչէի պալատը գնաց հայրենասիրական երգեր երգելով։ Պալատան մէջ, երէկ գիշեր, կայս. [illegible] մը տուաւ ի պատիւ Սուլթանին։ [illegible] կատարուեցաւ։ Ժողովրդեան խրախճանութիւնները երէկ գիշեր մինչև ուշ ատեն շարունակուեցան։

ՄԵՐ ՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Յայտնի է թէ մեր առողջութեան վրայ ամենէն աւելի կ'ազդեն խմիչքները։ Սակայն անխարդախ խմիչք գտնելն ալ շատ դժուար է։ Մեր բոլոր հայրենակիցները այդ դժուարութենէն ազատելու համար, տեղական առողջարար եւ անխարդախ խմիչք բերել տուած ենք ու կարելի եղածին չափ աժան գիներով կը ծախենք Պալըգ Բազար, հացագործ փուռին կից վաճառատանս մէջ։ Նոյնպէս այդ վաճառատանս մէջ կը ծախուի Ալէմտաղի անուշ կարագը։ Եր փափաքողներ [illegible] մը այցելեն գոհ պիտի մնան։ Առաջին տեսակէն սեւ խաղողի օղին 120 գրշ.։

ՍՈՍԱՆՋԱՏԵ ՀԷՄ ԱԼԵՍՍԻՆ
37

Տօքթ. Ա. ՄԻՄԻՏԵԱՆ
(ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՓԱՍՏՕՐԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)

Աչքի, ականջի, քթի և կոկորդի։

Մասնագէտ Պրոֆ. Սէն-Պէնուա հիւանդանոցի։ [illegible]։

Հիւանդ. կ'ընդունի ամէն օր 9—12 և 1—4 (Ր. Ե.) իր դարմանատունը՝ Բերա, Կալաթա-Սէրայ, Նախկին գլինիք Տօքթ. Էսմէրեանի։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ ամէն օր մինչև կէսօր իր դարմանատունը։ 35

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
4, Բէրա, Թիւնէլի դիմաց. 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱԹՈՌԱԶԱՐԴԻ, ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ, ՃԱՇԱՐԱՆԻ, ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ԱԹՈՌՆԵՐ

Կառասի գնելէ առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ, համոզուելու համար։ 52—28

Orfèvrerie
"CHRISTOFLE"
Une Seule et Unique Qualité
La Meilleure

COUVERTS MARLY

Afin de l'obtenir EXIGEZ cette Marque et le Nom "CHRISTOFLE" sur chaque pièce.

Représentant à Constantinople :
H. DECUGIS.

Եկեղեցական առարկաներ. Սեղանի զարդարանքներ. Եկեղեցականաց [illegible] առարկաներ. [illegible] յախճապակի, պաշտօնական ժամացոյցներ եւ աշտանակներ, մարմար եւ պրոնզ. մետաղ [illegible] եւ Լոմպօ. կապի եւ [illegible] ջահեր. Թանկագին յախճապակիներ. լուսամփոփներու մեծ մթերք. լաւ եւ բիւրեղ գինեւոր եւ ամէն տեսակ ընծայելիներ։

ԲԵՐԱ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ՏԷԿԻՒԺԻՍ
ՊՐՈՆԶԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԷՄԱՅԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
ՓՂՈՍԿՐԻ ՎՐԱՅ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ
ԲԻՒՐԵՂԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵՆՈՍԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
(Նանսիի Էմիլ Կալէ գործարանէն)
ՔԱՆԴԱԿՈՒԱԾ ՄԱՐՄԱՐԷ ԱՐՁԱՆՆԵՐ
ԽՆՑԱՆՕԹՆԵՐ 29

قاموا قونیاغی وشرابلری خالص وحیله‌سزدر . بیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .
دپوسی : غلطه‌ده موخانه‌ده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ
ԳԻՆԻՆԵՐ
ՔԱՄՊԱ.

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ՔԱՄՊԱ.

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մումհանէ, թիւ 51, Կալաթա։ 100—6

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ
ՆԷՍԹԼԷ
շօքօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեաններու ամենաազնիւ կաթով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ
ամենէն սննդարարն է եւ իր համը ամեն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՕՔՕԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

ԱԶԴ.— 1896ի 5% օսմ. փոխառութեան պարտամուրհակներուն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 յուլիս 1/14ին աւարտող թիւ 18 կտրօնը եթէ մինչև յունիս 30/13 յուլիս չներկայացուի վճարուելու համար, չեղեալ պիտի համարուի։ 10—6

⁂

ԱԶԴ.—1909ի 4% օսմ. փոխառութեան պարտամուրհակներուն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1911 յունիս 1/14ին աւարտող այդ փոխառութեան թիւ 3 կտրօնները յունիս 1/14էն սկսեալ պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բերայի և Լոնտոնի կեդրոններուն կողմէ։ 12—12

⁂

ԱԶԴ.— Բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ, կանոնագրութեան 29րդ յօդուածին համաձայն, Բաժնետէրերու Ընդհ. ժողովը տեղի պիտի ունենայ 1911 յունիս 28ին, Լոնտոնի մէջ, Ուինչէսթըր Հաուզ, Օլտ Պրոտ Սթրիթ, կէս օրէն մէկ ժամ յետոյ, Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը կարդացուելու, 1910 դեկտ. 31ին աւարտած տարեշրջանին հաշիւները վաւերացնելու և Վարչական Խորհուրդին դադրած անդամներուն տեղ նորեր ընտրելու համար։ Կանոնագրութեան 27րդ յօդուածին համաձայն, այն բաժնետէրերը որոնք առնուազն 30 բաժնեթուղթի տէր են, իրաւունք ունին Ընդհ. Ժողովին ներկայ գտնուելու, Ժողովին գումարումէն տասը օր առաջ բաժնեթուղթերը աւանդ ձգելով Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին կամ արտասահմանի մասնաճիւղերուն ու գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն, Թրոկմորթըն Սթրիթ, թիւ 26, Բարիզ՝ Մէյերպէր փողոց, թիւ 7։ 10—8

ՕԹԷԼ
ԼԱ ՐՈՒՇ ՏԷ Զ'ԱՊԷՅԼ (ԹԻ ՊԻ ՀԱՅՎ)
ՄԵԾ ԿՂԶԻ Ս. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ՓՈՂՈՑ

Առաջնակարգ, մեծ և փառաւոր օթէլ մը, որ նոր կառուցուած է, առողջապահական առաւելութիւններով, օդաւէտ սենեակներով ու նորաձեւ և հանգստաւէտ կարասիներով օժտուած։ Այդ նորահաստատ օթէլը կը գտնուի ծովուն եզերք։ Մեծ Կղզիի ամենէն գեղազուարճ դիրքին վրայ, ուր հիանալի տեսարան մը կը պարզուի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ
ԵՒ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
ՑԵՐԵԿՈՒԱՆ ԿԱՄ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՃԱՇ
15 ԴՐՈՒՇ

Օթէլը ունի [illegible] և ծովու բաղնիք, նաւամատոյց, հանդէսի սրահներ։ Ամէն շաբաթ իրիկուն ճաշի ատեն նուագ և ամէն կիրակի ցերեկ։ Մասնաւոր պայմաններ ընտանիքներու և երկար ատեն օթէլին մէջ բնակողներու համար։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԱԶԴ.—Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. ընկերութեան բաժնետէրերուն կը ծանուցուի որ 1911 յունիս 16ին գումարուած սովորական Ընդհ. Ժողովին որոշման համաձայն, իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի իբր շահաբաժին պիտի վճարուի 22 դրուշ ոսկեդրամ, յառաջիկայ յուլիս 1էն սկսեալ, թիւ 13 կտրօնին փոխարէն։ Վճարումները պիտի կատարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին կողմէ։ 3—3

ԴԵՂԱՐԱՆ ՀԱԼԷՊ
ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼ

حلب اجزاخانه‌سی بشیر کمال

ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱԾ ԴԵՂԵՐԸ

Ասոնք գնահատուած են Օսմ. Պետութեան կողմէ Արուեստից չքադրամով, Պրուսայի Ցուցահանդէսին ինչպէս և Եւրոպական բոլոր մեծ քաղաքներուն ցուցահանդէսներէն վարձատրուած են ոսկի, արծաթ և պղինձներով, միա Օսմ. Բժշկական Ֆագիւլթէին գնահատմանն ալ արժանացած։

"ՉԿԱՆ ԻՒՂ ՉԵՄ ԿՐՆԱՐ ԽՄԵԼ" ԸՍՈՂՆԵՐՈՒՆ

Պէշիր Քէմալի օշարակը՝ կուրծքի հիւանդութեանց, հազի, հարբուխի և ընդհ. տկարութեանց դէմ միակ և աննման դեղ մըն է. խմուածքը համեղ, գործածումը դիւրին, և է՛ն փափուկ տղաքներուն համար դիւրամարս է։ Կը պարունակէ [illegible] կիր, որով ձկան իւղէն աւելի զօրացուցիչ և անվտանգ է։ Եւրոպայէն եկած նմանօրինակ դեղերէն աւելի գերազանց է։ Մէկ շիշը 10 ղրուշի կը վաճառուի։

"ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՆԱՔՆԱՅԻ ՀԻՒԹ"

Այս դեղը ախորժակ բանալու և մարմինը ուժովցնելու միակ դեղն է։ Ստամոքսի և աղիքի տկարութենէ առաջ եկած դժուարամարսութեան և անարիւնութեան, և վերջապէս մարմինը տկարացնող հիւանդութեանց և ծանր խօթութիւններէ ապաքինելու միջոցին, Միացորդ մարմնական տկարութիւնները դարմանող և դիւրամարս ըլլալը չառերու ծանօթ է։

☛ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

"ՄԱԶ ԹԱՓԵԼՈՒ ԵՒ ՄԱՐՄԻՆԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ՓՈՇԻ"

Ուշադրութիւն Պէշիր Քէմալ ստորագրութեան ☚

Աւելորդ է ըսել թէ ինչքան օգտակար և հարկաւոր է մարմինին աւելորդ մազերը ոչնչացնել, այս նպատակով հինուց ի վեր գործածուած ածելիները տարափոխիկ հիւանդութիւններ կը փոխանցեն։ Այդ պէտքը գոհացնելու համար մինչեւ ցարդ շատ մը եղանակներ հնարուած են, բայց մորթը այրելու և գրգռելու անպատեհութեանց պատճառով ընդունելութիւն չեն գտած։ Ուստի, շատ մը ուսումնասիրութիւններէ և փորձերէ ետք, յաջողեցայ հնարել այս ՄԱՔՐՈՂ ՓՈՇԻՆ, որ ո՛չ միայն մորթը չայրեր և չի գրգռեր, այլ ընդհակառակն մորթին փափկութիւնը կ'աւելցնէ և կը պահպանէ։ Մէկ անգամ միայն այս փոշին գործածողը այս ըսածներուն կը համոզուի։ ՄԷԿ ՏՈՒՓԸ 3 ՂՐՈՒՇ է։

"ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՕՍՄ. ՔԹԱԽՈՏ"

Որ կը բովանդակէ շատ մը առողջական պայմաններ։ Քթին զգայնութիւնը կը պահպանէ և կ'աւելցնէ, և կուտակուող մաղձերը կը ջնջէ։ Մանաւանդ հարբուխի սկզբնաւորութեան առեն եթէ գործածուի, հարբուխին առաջքը կ'առնուի և թոյլ չի տար որ կուրծքը իջնայ։ Ընդհանրապէս հարբուխին ընկերացող գլխացաւերն ու ծանրութիւնը կը բուժէ։ Այս քթախոտը կը պարունակէ այնպիսի նիւթեր որոնք քթին վազքը կ'արգիլեն։ ՄԷԿ ՏՈՒՓԸ 2 ՂՐՈՒՇ է։

"ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ՀԱՄԱՐ ԿԼՕԹԻՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ"

Շաքարախտի համար գործածուած կլօթինի հացը յատկապէս Եւրոպայէն բերուած և քիմիական քննութեամբ վերլուծուած ալիւրով պատրաստեցինք։ Հեռաւոր քաղաքներու համար երկու տեսակ հաց (կէվրէկ) և նոյն ալիւրով շինուած չէհրիյէ, մաքարոնի պիլաւ, տապակի չէհրիյէ եայլն միշտ մեր քով պատրաստ կը գտնուի։ Ալիւրին քիլօն 20 ղրուշ է, միւսներունը՝ 30 ղրուշ։

"ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕՃԱՌ"

Այս օճառը խառնուած իւղ չի պարունակեր, մորթին փափկութիւնն ու շնորհը կ'աւելցնէ և ձեռքի ճաթռտուքները կը բուժէ։ Հեղի, պաղ և աղի ջուրով կը փրփրի։ Իւրաքանչիւրը 1 ղրշ.։ Ուրիշ մէկ տեսակն ալ զ'ուտ կլիսէրինով շինուած է, և հատը 50 փարայի կը ծախուի։ Այս օճառը թուղթի ձեւով ալ պատրաստուած ըլլալով՝ ճամբորդութեան առեն դիւրութեամբ կը գործածուի։ Ամէն մէկ ծրարը 20 փր. է։

"ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԸ"

Պանեօյի և թուալէթի համար օտար երկիրներէ եկած օ տը քօլօնի տեսակներէն գերազանց է։ Մէկ շիշը 7 ղրշ.։ Գաւառներէն կանխիկ ապսպրանքները փութով կը գործադրուին։ Թէ՛ փոստի ծախքը և թէ ուրիշ ծախքերը յաճախորդին վրայ են։ Մանտարօթ չգտնուած տեղերէն փոստայի փուլ կրնան ղրկել։

ՀԱՍՑԷ՝ ՊԱՀՃԷ-ՊԱՐՈՒ, ՀԱԼԷՊ ԴԵՂԱՐԱՆԻ ՏԷՐ ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼ 22

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ
(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Տրախմի
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիգ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քանտիա, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Քսանթի, Պիրէոս, Պաթրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րեթիմնօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕԲԱՆՔ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն։ Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Նէմիչ-Իսկէլէսի) մէջ, Նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. Տնօրէն
Ք. ՄՈՅՋՈՒ

مشهر نفائس

سلطان حمامنده بالجیلر مغازه‌سی قارشوسنده چکلرده محترق اولان مغازه‌ده موجود (فانیله، چوراب، الدیون قراوات، قماش وساره کبی) مالار یوزده التمش نقصانه برهفته مدتله بالمزایده صاتیله‌جغی محترم مشتریلره اعلان اولنور.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՆԴԱԶԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սափֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սէրպիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթլանթօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մանդէվէլլօ		Սէլտօ	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էկքօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օսլօ	4100	Թօքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էջաքօ	1841	Քէլսօ	1053	Օթրանթօ	4036	Թօլէտօ	1470
Գոլիբսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վիլթուըն	2391
Սոսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րինալտօ	1553	Զէրօ	1350
Գոլօրատօ	4235	Կիլանօ	1143	Լօրէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Դանթօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօմէօ	1782	Թարօ	
Դարօ	895	Կրանօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րօզարիօ	126	Մալօն	

«Հիտալկօ» և «Բոլինսօ» շոգենաւները նոր ժամանած են։
«Թիքօ» շոգենաւը յուլիս 10ին նոր կը սպասուի։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻՆՏ ԷՆՏ ՐԻՏՏՕ
Թիւ 22 24 [illegible]

ՎԻՆՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 130,000,000 Քրոնե
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝ 39,000,000 Քրոնե
Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աուսիկ, Պիէլից, Պիուլա, Պոզէն, Պրուն, Բէշթա, Չէրնովից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Քլանկէֆուրթ, Քրակաւ, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ Բրօնից, Բրզէմիսլ, Ս. Բօլթէն, Թուրնով, Թէփլից, Թէշէն, Վիլաչ և Նէօյթաա։

Վիններ Պանք-Ֆէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխատուութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժեթուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը զեղչէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու տոմարկաններ, զարդատեղներ եւայլն։

Վիններ Պանք-Ֆէրայն խնայողական սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, [illegible] դրամներ։

«Մէյֆէօ» դրամարկղները, որոնք Պոլսոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Ս. Գ. ՓՕԹԱՃԵԱՆ

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ի
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ի
3.700.000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ.Պոլիս Վոյվոտա փողոց
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Այնը Էֆ. խան Բիւթիւպհանէ փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Էտիրնէ, Պէյրութ, Գավալա, Տէտէաղաճ, Տրամա, Մանաստըր, Սելանիկ. Սամսոն, Իզմիր, Սքիւպ, Սէրէզ։

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Գումանովա և Սոֆիա։

Սելանիկի պանքան կը զբաղի պանքայի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ և ապրանքներ իբր աւանդ կ'ընդունի։

Խնայողական Սնտուկ՝ Նպաստաւոր տոկոսով։

ՊԱՀՐԻՆ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

80000 իլէ 100000 քիլօ գիթաքիա մարգալը Թրիէսթէ չէքէրի
30000 քիլօ Նիւմունէսի վէճհիլէ մէրճիմէք

Թէրսանէի Ամիրէ իչին պիր սէնէ զարֆընտա լիւզում կէօրիւլէն պալէտա մուհարրէր իքի գալէմ էրզագ միւնագասայա վազ խիլէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրինի քիւշատը մուգարրէր պուլընան րումի հազիրանըն օն տէօրտիւնճի սալը կիւնի պատէզզէվալ սաաթ իքիյէ գատար Պահրիյէ Նէզարէթի տէօրտիւնճի տաիրէսի պէչինճի շիւպէսինէ թէքլիֆնամէլէրիյլէ պիրլիքտէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթ աքչէլէրինի իթա էյլէմէլէրի վէ սաաթը մէզքիւրտէն սօնրա թէքլիֆնամէ գապուլ խոլունմայաճաղը իլան օլունուր։ 3—3

7 Հազիրան 327

رومانیا سرعت واپورلری

هرصالی وپنجشنبه وجمعه‌ایرتسی کونلری (آلافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپورلر ۱۲ ساعتده کوستنجه‌یه مواصلت ایدرلر. هرپنجشنبه کونی (الافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپور ۱۸ ساعتده ازمیره، ۱۲ ساعتده ازمیردن پیره‌یه و ۳۰ ساعتده پیره‌دن اسکندریه‌یه مواصلت ایدرلر.

بوهفته ظرفنده حرکت ایده‌جك واپورلر

پرنچه‌پزاماریا	—	حزیران ۷	صالی ساعت ۳ ده کوستنجه‌یه
ایمپراتول ترایان	—	حزیران ۹	پنجشنبه « ۳ ده کوستنجه‌یه
رومانیا	—	حزیران ۹	پنجشنبه « ۳ ده ازمیر، پیره واسکندریه‌یه
پرنچه‌پزاماریا	—	حزیران ۱۱	جمعه‌ایرتسی « ۳ ده کوستنجه‌یه

اجنته‌لر: غلطه‌ده موسیو موللر وشرکاسی
استانبولده کوپری باشنده رشادیه جاده‌سنده ریحتیم خانده توفیق بك

Ռումենական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրէն Պիրէոս և 30 ժամէն Պիրէոսէն Աղեքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն ճեպընթաց կառախումբերուն, Պերլինի և ռումանական արագընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ՅՈՒՆԻՍ
7/20 Գշ. երեկ. ժամը 3ին «Բրինչիբէզա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ
9/22 Եշ. » » 3ին «Իմփ. Թրաիան» դէպի Քէօսթէնճէ
9/22 Եշ. » » 3ին «Ռոմանիա» դէպի Իզմիր, Պիրէոս և Աղեքսանդր.
11/24 Շբ. » » 3ին «Բրինչիբէզա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ

Տեղեկութեանց համար դիմել ռումանական շոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալ Ու. Հ. Միւլլէրի, Ղալաթիա, քարափին վրայ, և դէր գործակալ Թէվֆիգ պէյի, Պոլիս, Րէշատիէ խան, Րըխթըմ խան։

اوپراتور

دوقتور ناظم حمدی

بك اوغلی ذكور خسته خانه‌سی طبیب اولی ناظم بك جمعه‌دن ماعدا هرکون، اوکله‌دن صکره بغچه قپوسنده حلب اجزاخانه‌سنده بولنور. فرنکی وبل‌صغوقلغی خسته‌لقلرینده حال حاضر فنه تطبیقاً تداوی ایلکده‌در.

« لاروش ده‌زابیل »اوتلی

بیوك اطه‌ده، آیانیقولا سوقاغنده

برنجی درجه‌ده‌کی بوجسیم ومطنطن اوتل مجدداً انشا اولنمشدر. حفظ صحتك ایجاب ایتدیردیکی صورتده، هوادار اوطه‌لرله یکی اصول واستراحت‌بخش اشیای بیتیه‌یی مشتملدر. بویکی اوتل ساحلده، بیوك اطه‌نك اك فرح فزا برموقعنده انشا اولنمش اولوب منظره‌سی غایت لطیف ودلکشادر.

الافرانغه والاتورقه طعاملر اوكله ویاخود اقشام تمکی ۱۵ غروش

مذکور اوتلده، دوشلر، دکز، حمامی، اسکله. جسیم اجتماعلر ایچون واسع صالونلر بولنور. هرجمعه ایرتسی اقشاملری طعام اثناسنده وهربازار کونلری چالغی بولنور. عائله‌لر واوزون مدت اوتلده قالمق ایسته‌ینلر ایچون تسهیلات خصوصیه ارائه ایدیلیر.

Տօքթ. Ա. ԱՐՍԵՆԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃԷ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Աբարթման Քալիմէրօ, Բերա Թէքէ. Պասաժ թիւ 37 38—50

ایلك دفعه اوله‌رق واپورده راست کلدم، ظن ایدر ایسه‌م سز نم یانمه کلدیکز اوطوردیکز بن سزك یانکزه، کیتمدم بونی هرحالده درخاطر ایدرسکز.

— طوغریدر، فقط اوحالده بوکیزلی‌یه کله‌جکمی نصل اولدی‌ده کشف ایتدیکز؟

— سزك احتیاطسز حرکتکزدن وواپورده تعاطی ایلدیکمز برقاچ لقتلردن.

ماقلاینك غایت ساده وطبیعی اوله‌رق سویله‌دیکی بوسوزلر، اوراده بولنانلرك ارزینه غایتله آغیر صورتده تأثیر ایتدیکندن جمله‌سیده عتابه صورتده راهبه توجیه نظر ایتدیلر.

(مابعدی یارین‌صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

دنیانك اك برنجی واك مكمل ساعتی «لونژین» ساعتلریدر، ایشلرینك طوغریلغی کیتمسی آرزو ایدنلر طوغری کوسترن بوساعتلری قوللانملیدرلر ممالك عثمانیه یکانه وکیلی: چارشوی کبیر باشنده نصیب جزوه‌جیان ومخدومنك مغازه‌سیدر.

Ալ ձկան իւղ մի խմէք
միայն
ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ
խմեցէք
Ամենէն զօրեղ եւ անուշահամը
ճաշէն առաջ մէկ մասէրի գաւաթ
խմելու է
Vin Girard

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՈՒՐԱՐՏՈՒ
ԿԱՄ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԲՆԻԿՆԵՐԸ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ
Գրեց ԳԻՒՐԳ-ՄԵՍՐՈՊ

Ուղղակի Բարիզ պատրաստուած, չքնաղ ու թանկագին պատկերներ, 224 էջ, մաքուր տպագրութիւն։

Ունի՝ մարմինէն տրիջատ՝ ՄԵՆԱԳԻՐ ՊԱՏԿԵՐ մը և ՔԱՐՏԷՍ մը որ պատրաստուած է զուտ արձանագրական ծանօթութիւններու վրայ հիմնուած։ Հին Հայաստանի արձանագրական առաջ և վաւերական պատմութիւնն է այս գիրքը՝ Բազմաթիւ մասնաւոր ապսպրանքներ արդէն իսկ ամէն կողմէ եկած են։ Կ'արժէ փութալ քանի դեռ գինը չէ բարձրացած։ Գինն է Թուրքիոյ համար 10 ղրուշ։ Արտասահման 2 ֆրանք, մէկ րուպլի կամ կէս տոլար։ Դիմել Պոլիս՝ բոլոր գրավաճառներուն և Օ. Արզումանի տպարան, Չաքմաքճըլար, Ցակոբեան խան. Կովկաս՝ Գիւղէնսկէրկ գրատուն, Թիֆլիս, և կամ Ատարազար՝ հեղինակին։ 6—10

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Ապահովութեան Սնտուկը սկսած է տարեկան հարիւրին 8ը տոկոսով փոխատուութիւններ ընել կալուածներու կամ «մուգաթաայը» ստացուածքներու փոխարէն։ Անոնք որ կ'ուզեն դրամ փոխ առնել, կը հրաւիրուին նոյն Սնտուկին դիմել իրենց հետ ունենալով իրենց կալուածագիրը, տուրքի ստացագիրը և օսմանեան թէզքէրէն։ 12—11

حدته محبوسه باقدی، فقط ماي‌لاین اشبو نظردن متأثر اولیه‌رق:

— عجبا بکاده سیغاره ایچمك ایچون مساعده بیورلورمی؟ زیرا افندی کندی سیغاره‌سنی یاقدی دیه‌رك سیغاره‌سنی یاقوب ایچمکه اولان کوزلکلی برکنجی باش اشارتیله کوستردی.

راهب جواب ویرمکسزین آیاغه قالقدی، موقونه یافلاشوب صاغ الی بسبتون چوزه‌رك، جیبندن برسیغاره چیقاردی یاقوب اکرام ایتدی.

انکلیز ممنون برچهره ایله:

— اول رایت! شمدی سوزمزه دوام ایدهلم، دیدی.

راهب برینه عودتله:

— سزه بن رهبرلك ایتدیکمی سویله‌یورسکز، بوسوزکز برآز قرانلقدر، دیمك ایسته یورسکزکه، بورایه کله‌جکمی بیلرك آرقه‌مدن دوشمش ایدیکز.

— اصلا وقطعا، تصادف ایله سزه یالکز